

JAARVERSLAG 2024

MAAS THEATER/DANS/PODIUM

MAAS
THEATER / DANS / PODIUM

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

VOORWOORD

Voor de Raad van Toezicht van Maas was 2024 een intens jaar. Zowel als toezichthouder en werkgever, als in onze rol als sparringpartner en ambassadeur, was de Raad van Toezicht met veel energie en toewijding betrokken bij dit bijzondere gezelschap. Het langdurig uitvallen van artistiek directeur René Geerlings én het aangekondigde vertrek van Bernadette Stokvis na bijna 12 jaar, plus het zoeken van haar vervanger vroegen meer van onze inzet dan in andere jaren. Carole van Ditzhuyzen en Merel Heering namen voortreffelijk waar voor René en Winfred Voordendag deed dat voor Bernadette, zodat Maas kon blijven bruisen, broeien en bewegen.

Bij Maas worden steeds nieuwe artistieke vormen gezocht en gevonden om het maatschappelijke gesprek zichtbaar te maken en te beleven. Samen met partners, soms hand in hand, vaak voorop lopend, in Rotterdam, in het land en in de wereld.

We zijn trots op de bijna 60.000 bezoekers aan de eigen producties, de ruim 16.000 bezoeken aan voorstellingen op het Maaspodium en zeker ook op de meer dan 55.000 deelnames aan alle educatieve activiteiten. Alles bij elkaar bijna 130.000 bezoeken en deelnames. Dat maakt trots en we zien dat het veel vraagt van de organisatie. De balans bewaken tussen ambitie en realisatie zien we als een schone taak voor de organisatie en de Raad van Toezicht tezamen. We willen veel blijven bieden en brengen aan het jonge publiek, de sector en de samenleving én we willen dat ook duurzaam doen.

Maas is en blijft een geweldige ambassadeur voor de jeugdcultuursector. De Raad van Toezicht wenst Maas toe dat iederéén ziet hoe uitzonderlijk en nodig Maas is en dat de Gemeente Rotterdam, het Rijk, de talloze fondsen die ons ondersteunen én het publiek Maas liefdevol blijven omarmen met alle denkbare steun. We bedanken daarom alle partners voor hun steun, betrokkenheid, kritische blikken, moeilijke vragen en onverwachte antwoorden en hopen van harte dat we op steun en samenwerking kunnen blijven rekenen in de toekomst.

In dit verslag kijken we met trots terug op 2024 en natuurlijk kijken we ook graag alvast een beetje vooruit. De nieuwe meerjarenbeleidsperiode komt eraan, met verse ideeën, met nieuwe wensen en mensen. We ontmoeten u graag bij een van de voorstellingen, op reis of in het Maaspodium, in de foyer na afloop of bij één van de educatieve activiteiten. U bent zeer welkom. We zien u graag!

Cobi van Beek
Voorzitter Raad van Toezicht

GOVERNANCE CODE CULTUUR

Leden Raad van Toezicht en bestuur

Wegens de voltooiing van zijn twee termijnen is Fred Wartna in de zomer van 2024 uit de Raad van Toezicht getreden. Zijn plek bood ruimte aan Yeter Demirci om, na haar jaar als aspirant-lid, toe te treden tot de RvT. Ali Bouchrit besloot na afronding van zijn eerste termijn terug te treden. Voor zijn positie is een openbare vacature uitgezet. Deze is vervuld door Stan van Oppen, die ook de huisvesting en financiële portefeuille van Ali overneemt. Zowel voorzitter Cobi van Beek als lid Harry Kotey beëindigden hun eerste termijn in 2024 en zijn beiden herbenoemd voor een tweede termijn. Romana Vrede is nog steeds als adviseur betrokken bij de RvT.

Artistiek directeur-bestuurder René Geerlings was wegens ziekte geheel 2024 belet. In januari 2024 zijn Carole van Ditzhuyzen (voorheen artistiek coördinator Maaspodium) en Merel Heering (voorheen coördinator artistieke zaken) gezamenlijk benoemd tot interim artistieke directie, zonder de bestuurlijke verantwoordelijkheden.

Zakelijk directeur-bestuurder Bernadette Stokvis kondigde begin 2024 aan om na elf prachtige en intensieve jaren afscheid te nemen van Maas. In het voorjaar van 2024 heeft de Raad van Toezicht een wervingstraject gestart om een nieuwe zakelijk directeur-bestuurder te vinden die haar kon opvolgen. Door een samenloop van omstandigheden heeft deze werving in eerste instantie niet tot een resultaat geleid. De RvT heeft daarop besloten in het najaar van 2024 een hernieuwde wervingsprocedure te beginnen en in de tussentijd een interim zakelijk directeur-bestuurder aan te trekken die de taken van Bernadette kon vervullen. Op 1 november 2024 heeft Winfred Voordendag de rol van interim zakelijk directeur-bestuurder op zich genomen.

WNT

In relatie tot de Wet Normering Topinkomens geldt dat alle topfunctionarissen ruim binnen de per 2024 vigerende norm van €233.000 vallen. Dit geldt voor de beide directeur-bestuurders én voor de interim zakelijk directeur – bestuurder. Alle RvT leden inclusief de voorzitter doen hun werk onbezoldigd.

Raad van Toezicht op 31-12-2024						
Naam	Functie	In functie per	In functie per	Termijn	Einde huidige termijn	Verlenging mogelijk
Cobi van Beek	Voorzitter	15-07-2020	15-07-2024	2e termijn	15-07-2028	nee
Karima Belhaj	Lid	15-07-2020	20-05-2019	2e termijn	20-05-2027	nee
Yeter Demerici	Lid	01-07-2024	nvt	1e termijn	01-07-2028	ja
Harry Kotey	Lid	01-11-2020	01-11-2024	2e termijn	01-11-2028	nee
Stan van Oppen	Lid	09-12-2024	nvt	1e termijn	09-12-2028	ja
Lodewijk Reijs	Lid	01-01-2023	nvt	1e termijn	01-01-2027	ja
Ayla Schneiders	Lid	01-01-2023	nvt	1e termijn	01-01-2027	ja

Raad van Bestuur op 31-12-2024		
Naam	Functie	In functie per
René Geerlings	Artistiek directeur / bestuurder	01-01-2021
Winfred Voordendag	Zakelijk directeur / bestuurder a.i.	01-11-2024

Samenvattende reflectie op de 8 principes

Principe 1	In de overgang van twee beleidsperiodes, het schrijven van ons beleidsplan, én met de werving van een nieuwe zakelijk directeur-bestuurder is de maatschappelijk-culturele waarde van Maas intensief besproken, intern, tussen bestuur en RvT en tussen de organisatie en stakeholders.
Principe 2	Maas past de principes en aanbevelingen van de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit en Inclusie toe. We zien daarbij de code('s) als een praktisch en moreel handelingskader. Leidend is voor ons het doen en denken vanuit onze eigen waarden in het streven naar een sociaal rechtvaardige wereld. Met ons jonge publiek bouwen we aan Maas als plek om thuis te komen. Een plek waar je gehoord wordt en serieus genomen, waar je je veilig voelt om nieuwsgierig en moedig te zijn.
Principe 3	Mogelijke belangenverstrengeling of juist tegenstrijdig belang wordt besproken in de RvT vergaderingen en hoe daarop te handelen wordt gezamenlijk vastgesteld en opgenomen in de notulen. In 2024 is er geen sprake geweest van belangenverstrengeling of van tegenstrijdige belangen.
Principe 4	De verdeling van rol, taken en verantwoordelijkheden tussen RvT en bestuurders is vastgelegd in het directiestatuut. Al enkele jaren volgt Maas het bestuur – RvT model als meest passende vorm. Rolvastheid bij zowel bestuur als RvT is uitgangspunt. De RvT waakt ervoor op de stoel van de directie te gaan zitten en bewaart nauwgezet de balans tussen afstand en betrokkenheid.
Principe 5	In het bestuursverslag wordt gereflecteerd op de leiding en ontwikkeling van het bestuur in 2024. Met de organisatie en met partners worden de maatschappelijke waarden bewaakt alsmede een gezond evenwicht tussen artistieke en zakelijke belangen. Bestuurders waken over hun eigen professionele ontwikkeling en overleggen hierover ook met de RvT.
Principe 6	In het bestuursverslag wordt gereflecteerd op goed werkgeverschap en de implementatie van de code Diversiteit & Inclusie en de Fair Practice code (zie ook principe 2.) Uitgangspunt is een gezonde en veilige werkomgeving waarin medewerkers zich veilig en toegerust voelen om onregelmatigheden te melden. Er is een gedragscode en een externe vertrouwenspersoon. In 2024 is begonnen met de doorontwikkeling van de medezeggenschap binnen Maas.
Principe 7	Gedreven vanuit de maatschappelijke waarden van Maas oefent de RvT haar rollen uit als toezichthouder, werkgever, sparringpartner en ambassadeur van Maas. Zodoende bewaakt ze o.a. de strategie, continuïteit en doelbereiking van organisatie met oog voor risico's, wetten en regels en de relatie met de belangrijkste stakeholders.
Principe 8	De RvT van Maas bestond in 2024 uit zeven leden met een brede mix van achtergronden en expertises. Alle leden bewaken strategie, artistiek en zakelijk beleid op hoofdlijnen, terwijl elk lid tevens de eigen expertise inbrengt. Zittingstermijnen en aftreden zijn geregeld in het rooster van aftreden en nieuwe leden krijgen een uitgebreide introductie in de organisatie en de RvT. Eens per jaar is er een zelfevaluatie. Eens per twee jaar met externe begeleiding.

Vergaderstructuur & onderwerpen

Er waren dit jaar 5 formele RvT vergaderingen en een aantal RvT-only bijeenkomsten. Er is, samen met medewerkers van Maas, hard gewerkt aan de werving en selectie van een nieuwe zakelijk directeur-bestuurder en een nieuw lid van de Raad van Toezicht. Daarnaast waren er allerlei meer informele momenten

waarop RvT, bestuur en medewerkers in diverse samenstellingen bijeenkwamen, zoals borrels, premières en natuurlijk het afscheid van Bernadette.

Voor interne scholing van de RvT is een training georganiseerd over inclusie en ongelijkheid in samenwerking met Bureau Clara Wichmann, waarvoor een bijdrage vanuit de regeling Goed Toezicht van Werktuig PPO is geworven. Als onderdeel van het wervingstraject voor een nieuwe directeur-bestuurder is een training 'inclusief werven en unconscious bias' gevolgd. Ondersteund door bureau I.K.BOOST is het eerste, niet-succesvolle wervingstraject geëvalueerd door RvT en betrokken medewerkers. De jaarlijkse zelfevaluatie werd samen met Cultuur + Ondernemen voorbereid maar kon uiteindelijk door omstandigheden niet plaatsvinden; deze wordt voor 2025 herpland.

BESTUURSVERSLAG

INLEIDING

2024 was een jaar vol verandering. Het was een jaar van afscheid nemen en een jaar van vooruitkijken. Het was vooral een jaar dat in het teken stond van het verwelkomen van nieuwe inzichten en het implementeren hiervan.

Carole van Ditzhuyzen en Merel Heering namen geheel 2024 de rol van interim artistieke directie op zich. Onder hun leiding werd de koers voor het nieuwe kunstenplan aangescherpt en uitgewerkt. Hierin werd onder andere de volgende ambitie neergelegd, voortvloeiend uit de ambitie de Maas pijlers podium, gezelschap en educatie nog verder te vervlechten: *"Het podium, gezelschap en de educatieve activiteiten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden; de samenwerking maakt het mogelijk dat kennis, ervaringen en verhalen door Maas kunnen circuleren. Deze dynamiek stelt ons in staat om ook de komende jaren een bron te zijn voor het ontwikkelen en diversifiëren van het jeugdtheateraanbod. Bovenal biedt deze weg ruimte voor nieuwe voorstellen en hoop op een veelstemmige en bovenal rechtvaardige toekomst."*

Deze koers werd na een paar spannende maanden wachten in het voorjaar met lovende woorden bevestigd, bekrachtigd en financieel gehonoreerd. De Adviescommissie Cultuurplan Rotterdam 2025-2028 schreef in haar advies: *"Maas is de parel in het Rotterdamse podiumkunstenbestel; een goed functionerend artistiek complex dat vele goede makers aantrekt en hen de vrije ruimte geeft. Binnen de organisatie komen maken, presenteren en cultuureducatie op een voorbeeldige manier samen."*

Een geweldige uitslag, waar we in 2024 al een voorsprong op namen met de producties *WIJ* en *From here onwards*. Deze producties werden artistiek-inhoudelijk en uitvoerend-productioneel gedragen door zowel gezelschap, podium als educatie. *WIJ* was de seizoensopener van 24/25: een voorstelling met, voor en door de kinderen van Rotterdam. Dertig jonge Maascreators namen het pand over en maakten een voorstelling, begeleid door een team van professionele kunstenaars, waarbij de kinderen echter altijd in de lead bleven.

We sloten het jaar liefdevol in het Maaspodium af met het onderzoekstraject *From here onwards*. Educatie en gezelschap trokken hierin gezamenlijk op. Parallel aan het onderzoekstraject uitgevoerd door drie van onze gezelschapsmakers, maakten drie educatiemakers in reflectie op het onderzoek van de makers eigen werk. Dit deden ze samen met kinderen en jongeren en presenteerden ze tegelijk met de presentaties van onze Maasmakers. *From here onwards* was een coproductie met What You See Festival (Utrecht) en Jonge Hartenfestival (Groningen.)

En er viel meer te vieren in 2024: zo won de productie *Milky Way* van Freek Nieuwdorp een Zilveren Krekel en werd deze door de VSCD genomineerd voor 'Beste Jeugddansproductie 2024'. Ook wonnen Sue Ann Bel en Hali Neto de BNG theaterprijs voor hun *Let's go Barbie*.

Een andere belangrijke ontwikkeling was het vertrek van zakelijk directeur-bestuurder Bernadette Stokvis, betrokken bij Maas vanaf de oprichting in 2013. Zij nam in het najaar van 2024 afscheid. Het afscheid werd groots gevierd met een feestelijk programma voor het gehele zakelijke en persoonlijke netwerk. Het afscheidscadeau was een gedicht van Elfie Tromp (stadsdichter 2024) voor alle kinderen van Rotterdam. Daarbij ontving Bernadette de gemeentelijke onderscheiding *de Rotterdammert*, uitgereikt door Wethouder Onderwijs, Cultuur en Evenementen Said Kasmi. Een erkenning voor alles wat Bernadette heeft betekend voor Maas én voor de culturele sector in Rotterdam.

We zijn trots op wat we in deze uitdagende periode met z'n allen hebben neergezet en voortgezet. Van personeelsuitval en rolverschuivingen bracht 2024 ons vervolgens naar een implementatie fase, waarin alle inzichten van de afgelopen jaren konden worden bestendigd, verlengd en doorontwikkeld. 2024 gaf ons de

kans om kritisch naar onszelf te kijken en voedde daarmee onze toekomstbestendigheid als organisatie op een heel wezenlijke manier. Met al deze ervaringen op zak, gaan we met veel vertrouwen op naar de volgende vier jaar!

Pssst: Maas heeft zoveel te vertellen dat we geen plek meer hebben voor foto's. Klink op de linkjes voor meer beeld, geur en kleur van ons werk!

FINANCIËLE POSITIE/TOELICHTING OP HET EXPLOITATIERESULTAAT

Korte reflectie op het financiële resultaat

Het resultaat in 2024 viel iets lager uit dan begroot. Waar een tekort van € 108.598 was begroot, kwamen we per 31-12 uit op een tekort van € 150.589. Na drie jaren waarin de omzet hoger was door het uitgeven van de Corona reserves én door enkele grote fondsentoekenningen moet Maas nu weer iets scherper aan de wind gaan varen. In dit laatste jaar van de extra bijdragen vanuit Fonds21 en de Elja Foundation bleek dat op enkele posten wél de extra projectkosten goed hadden begroot, maar niet alle effecten op de vaste organisatie, bijvoorbeeld op gebied van extra publieksmedewerkers, horecamedewerkers en technische inzet op podiumprojecten. Ook de werkzaamheden die we binnen het programma Cultuur Met Kwaliteit uitvoerden werden duurder door gestegen loonkosten, terwijl hierop niet werd geïndexeerd door de subsidiënten. Deze aspecten leidden tot het grotere tekort in 2024.

Ook de ontwikkelingen in de organisatie brachten extra kosten met zich mee. De werving van de nieuwe zakelijk directeur, tijdelijke vervanging van de artistiek directeur en enkele coachingstrajecten werden bekostigd door onttrekkingen aan de organisatiereserve, die met dit oogmerk was ingericht. Het negatieve resultaat komt ten laste van de organisatiereserve voor (per saldo) € 85.923, van de verbouwingsreserve voor € 21.672 en van de algemene reserve voor € 42.994. Van de algemene reserve resteert € 386.137, wat voor Maas aan de lage kant is. Gestreefd wordt naar een algemene reserve iets boven de € 500.000 ofwel 10% van de omzet.

Baten

Aan de batenkant wordt zichtbaar dat de publieksinkomsten ca € 60.000 lager uitvallen dan begroot. Voornaamste reden is het wegvallen van een Grote Zaal productie door ziekte van artistiek directeur René Geerlings. De vervangende voorstellingen brachten wel speelbeurten en publiek, maar minder publieksinkomsten. Op overige directe inkomsten, indirecte inkomsten en op private middelen blijven we op of boven het begrote resultaat, waardoor de totale eigen inkomsten vrijwel gelijk zijn aan het begrote resultaat.

Op gebied van structurele en incidentele subsidies waren er passende indexaties en enkele niet begrote incidentele subsidies. Daardoor vielen de totale baten ongeveer € 235.000 hoger uit dan begroot. Ten opzichte van 2023 is een mooie groei gerealiseerd van de publieksinkomsten en de totale directe inkomsten: in totaal iets meer dan € 100.000.

Lasten

Beheerlasten

Zowel de materiële als de personele beheerslasten zijn vrijwel exact in lijn met de begroting, met een kleine verschuiving van materieel naar personeel. De totale lasten zijn wél meer € 100.000 (bijna 10%) hoger dan in 2023, door kostenstijgingen en deels ook door vervangingskosten binnen de directie.

Activiteitenlasten

Elk jaar vinden er wisselingen plaats qua aard en de omvang van producties. De activiteitenlasten fluctueren dus. Dit jaar schoven er vrij veel kosten van materieel naar personeel, kort gezegd: waar de personele lasten stijgen (zowel binnen de artistieke teams als op de afdelingen educatie en marketing) daar blijft minder geld over voor de materiële budgetten. De aandacht voor Fair pay leidt tot meer competitieve beloningen in de sector én dus ook tot hogere kosten en minder output per euro. Vooral de personeelslasten stegen ten opzichte van begroting en van 2023. De materiële lasten werden juist lager. Per saldo stegen de activiteitenlasten met ruim € 300.000 ten opzichte van 2023. De dekking kwam uit gestegen structurele subsidies en enkele (nieuwe) incidentele subsidies.

Financiële positie en normen voor eigen inkomsten

Als gevolg van het negatief resultaat in 2024 is het solvabiliteitspercentage (eigen vermogen/totaal vermogen*100%) licht gedaald van 52% naar 48%. Het Ministerie van OCW hanteert 10% als een ondergrens. De liquiditeitspositie van Maas wordt ook krappere, vanwege het moeten onttrekken aan reserves. Door grote schommelingen in omzet per maand én doordat we op co-producties en op door fondsen gefinancierde projecten geregeld geld 'voorschieten' moet actiever gestuurd worden op de liquiditeit. In 2024 is daar een begin mee gemaakt door eerder voorschotten op de te vragen en projectafrekeningen sneller op te pakken

met de coproductanten. De current ratio bedraagt 1.69 waar het Ministerie van OCW 1.3 als kritische ondergrens aanhoudt. De eigen inkomstennorm, volgend uit de voorschriften berekend als totale eigen inkomsten gedeeld door totale lasten, komt uit op 27%. Dit is boven het verplichte percentage voor jeugdgezelschappen van 19,5%, maar nog steeds iets lager dan het gemiddelde eigen inkomsten percentage van voor Corona.

Risicoanalyse

In 2024 zijn de uitslagen op de meerjarige subsidieaanvragen binnengekomen. Twee positieve adviezen bij zowel het Rijk als de Gemeente geven meer zekerheid voor de toekomst. Met de hogere toekenning in de landelijke BIS is ook iets meer ruimte gekomen voor fair pay en vooral voor de breedte aan functies die binnen Maas tot stand komt: niet alleen producties, maar ook een stevige programmeringstak, uitgebreide en arbeidsintensieve educatie activiteiten én de vele podiumprojecten waarvoor belangrijke incidentele financiering per 2024 afloopt. Het toegekende bedrag in Rotterdam was, ondank een lovend advies, ruimt €70.000 lager dan ingediend.

Enige zorg blijft er op het werken met en voor scholen. Maasproducties spelen voor meer dan de helft middels schoolvoorstellingen. De samenwerking met deze scholen hebben zich vaak goed uitgekristalliseerd, maar ook ouders hebben invloed op wat er op school gebeurt en laten van zich horen op gebied van seksualiteit, gender en identiteit en grotere maatschappelijke vraagstukken. Soms trekken scholen zich daardoor terug uit voorstellingen of nemen begeleiders kinderen tijdens de voorstelling de zaal uit. Het kost Maas veel tijd en inspanning om hierover zorgvuldig te communiceren en op een positieve manier in contact te blijven met het onderwijs en de ouders.

De werkdruk is hoog bij Maas. Jeugdtheatermakers zijn geen klagers, maar vragen soms wel zóveel van zichzelf dat ze tijdelijk of langer uitvallen. We blijven aandacht geven en landelijk vragen om hier verstandig en zorgvuldig mee om te gaan. Intern maken we daarvoor tijd, voeren we gesprekken en maken we ruimte voor scholing en coaching.

De invoering van emissievrije zones blijft een zorg. Bussen en vrachtwagens die op diesel of benzine rijden kunnen daardoor niet meer bij theaters kunnen komen. Maas heeft inmiddels een kleinere elektrische bus aangeschaft, maar er zijn nog niet genoeg betaalbare varianten van iets grotere bussen of vrachtwagens op de markt. De werkgeversorganisatie NAPK is met de overheid over dit kunsten brede probleem in gesprek. Waar mogelijk werken we mee aan het bedenken van gezamenlijke oplossingen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Hier vooral positieve gebeurtenissen: artistiek directeur is gestaag aan het opbouwen en hoopt tegen de zomer 2025 weer 100% aan het werk te zijn. De interim zakelijk directeur – bestuurder Winfred Voordendag wordt per 1 april opgevolgd door Marlou Stolk als zakelijk directeur – bestuurder en zal in de maand april voor overdracht zorgen.

Beknopte begroting 2025	d.d. 06-02-2025
Publieksinkomsten binnenland	554.000
Publieksinkomsten buitenland	27.000
Overige directe inkomsten	355.000
Indirecte inkomsten	10.000
Bijdragen uit private middelen	98.000
Bijdragen uit incidentele publieke subsidies	172.000
Bijdragen uit structurele publieke subsidies	3.906.000
Som van baten	5.122.000
Beheerslasten personeel	587.000
Beheerslasten materieel	665.000
Activiteitenlasten personeel	2.973.000
Activiteitenlasten materieel	902.000
Som van lasten	5.127.000
Saldo rentebaten	5.000
Exploitatiesaldo	-

Private en publieke fondsenwerving

2024 was het laatste jaar van twee grote meerjarige private bijdragen: Fonds 21 EXTRA voor Maas Open Space en de Elja foundation voor Break, Make, Create / MaasCreators. De bijdrage van de Elja Foundation

liep halverwege het jaar af, zij hebben dit eenmalig verlengd. Specifiek voor *WIJ*, het grootschalige zomerproject van *Break, Make, Create*, werd een toekenning gedaan vanuit de Versterking. Daarnaast hebben zowel het VSB fonds als het Vriendenloterij fonds een bijdrage gedaan aan het *Why so serious* traject, dat dekolonisatie van zowel Maas als van de sector onderzoekt. Door Volkskracht is er uitstel verleend voor het inzetten van hun in 2023 toegekende bijdrage ten behoeve van de vloer in de foyer. Ten slotte is er in 2024 een aanvraag bij het Fonds Podiumkunsten ingediend voor de gastprogrammering in het podium. De uitslag van deze aanvraag is op het moment van schrijven nog niet bekend.

Het aflopen van de bijdragen van Fonds 21 EXTRA en de Elja foundation zorgen voor vraagstukken omtrent de programma's die met deze gelden zijn opgestart. 2022, 2023, en 2024 waren bijzondere jaren door de vele extra middelen. We moeten nu voorlopig terug naar de situatie van voor deze gelden, maar wel met de ambitie om de bewezen programma's voort te zetten. Daarom wordt de fondsenwerving aan het begin van 2025 opnieuw onder de loep genomen. Het doel hiervan is het vormgeven van een breed gedragen strategie die inzichtelijk is qua prioritering en streeft naar continuïteit.

Impuls Cultuurdeelname Rotterdamse Jongeren

Op het gebied van publieke subsidies heeft de Gemeente Rotterdam een extra bijdrage gedaan vanuit de regeling Impuls Cultuurdeelname Rotterdamse Jongeren. De doelstelling van onze aanvraag was: *"Intensieve en impactvolle projecten uitvoeren – met de kunst als moedertaal – in samenwerking met Rotterdamse jongeren, die een positieve invloed hebben op hun algeheel welzijn en toekomstperspectief. Zo willen we met kunst bijdragen aan een sociaal rechtvaardige wereld."*

We hebben dit budget in 2024 gedeeltelijk ingezet voor een aantal participatieve jongerenprojecten in het podium: *Now Talks*, *Vogue Fem Thursdays* en *Made in Maas*. Deze projecten lichten we inhoudelijk verder toe in het hoofdstuk 'Maaspodium'. Een deel van het budget nemen we mee naar 2025 voor een pilot waarin we met onze NOW TALKS jongeren een verdiepende slag slaan door met hen ook twee keer een op maat gemaakt *Break, Make, Create* (zie 'Maaspodium') programma te organiseren.

ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING

Formatie

In 2024 telde Maas 35 medewerkers in vaste dienst (26,61 Fte) en 70 medewerkers in tijdelijke dienst (13,92 Fte). Daarnaast boden we werk aan 119 zelfstandigen voor in totaal 18.792 uur (ca 10,92 Fte), aan 17 stagiairs en 32 vrijwilligers. Alles bij elkaar bijna 55 Fte verspreid over bijna 275 personen die een steentje bijdroegen aan het succes van Maas in 2024. Dankjewel!

Er zijn het afgelopen jaar 51 verzuimmeldingen verwerkt. Het ziekteverzuimpercentage is gestegen van 4,14% naar 8,24%. Deze toename is toe te schrijven aan enkele medewerkers met langdurig verzuim (6,66%).

Organisatie, transitie en dekolonisatie

Met het wegvallen van sleutelfiguren vonden er verschuivingen plaats in de organisatie. De oudere garde nam al die tijd zoveel taken op zich dat hun rollen niet een-op-een vervangen konden worden. Er was daarmee in 2024 een heroverweging van taakverdeling en taakbelasting. Vanuit de gevoelde noodzaak tot goed werkgeverschap, hechten we aan fair practice en stellen daarmee grenzen aan beschikbaarheid en belasting. Daardoor zijn er soms meer mensen nodig voor hetzelfde werk. We willen grip krijgen op de werkdruk en belasting van het team. Dit ligt in lijn met het nieuwe beleidsplan: door de komende jaren de output iets terug te schroeven, is er verdieping mogelijk van de werkwijze en de koers en dragen we bij aan het welzijn van de medewerkers.

Dit gaat niet alleen om onze medewerkers op kantoor en in het podium. Ook in de studio wordt – naast een continue focus op de veilige werkvloer - gewerkt aan grip op werkdruk en belasting. Daarvoor zijn we als pilot bij de productie *Waste me* van Cecilia Moisio begonnen met wekelijkse check-ins met het gehele team: maker, performers, productie en techniek. Deze check-ins gaan nadrukkelijk niet over het artistiek proces, maar over het welzijn van het team.

In de plannen voor 2025 - 2028, geschreven onder de titel "Vanuit het hart", wordt de ambitie neergelegd om de komende jaren bij te dragen aan sociale rechtvaardigheid door middel van alles wat we doen. Aan het verder handen en voeten geven aan deze ambitie is in 2024 - in opmaat naar de nieuwe Kunstenplanperiode - al veel tijd besteed.

In een atelier-setting is er door het gehele team samen met organisatieadviseur Maarten Soete gekeken naar het organisatiemodel van Maas. Er is in kaart gebracht welke wijzigingen er nodig zouden zijn in het organisatiemodel om tot beter gestroomlijnde werkprocessen te komen, in aansluiting op de veranderingen in

werkwijze die zich de afgelopen drie jaar door middel van *Open Space* hebben aangediend. Ook is geïnventariseerd welke wijzigingen in de organisatie kunnen leiden tot meer transparante en breed gedragen besluitvorming en meer gedeeld eigenaarschap. In een tweede atelier reeks is er door de interim-artistieke directie met iedere afdeling een gesprek geïnitieerd over wat de ambitie om bij te dragen aan een grotere sociale rechtvaardigheid voor de jeugd betekent voor hun dagelijkse manier van werken: Op welke manieren werken we er al aan, en waar ligt op dit punt ons ambitieniveau de komende jaren?

Samen met Sarah Jawa van Blqck, a queer aesthetic onderzochten we dekolonisatie, van Maas en de sector. Door middel van projecten, gesprekken en workshops keken we samen met deze partner naar hoe we bij Maas een situatie kunnen creëren waarin een veel grotere groep mensen zich comfortabel, gelijkwaardig en met behoud van een eigen identiteit kan voortbewegen. Zo voerde Sarah in samenwerking met het Maasteam onder andere het project *Building a House* uit. Drie kunstenaars bevroegen vanuit het idee dat er geen neutrale ruimtes zijn voor wie het Maaspodium en het Maas-kantoor gebouwd is. Wie voelt zich er thuis en welke artistieke en praktische ingrepen er kunnen worden gedaan vanuit black en queer perspectief, om deze notie van thuis kritisch te bekijken en te verbreden?

Fair Practice Code

Maas heeft de overtuiging dat je meer bereikt door onderlinge afhankelijkheid in hechte teams en gemeenschappen. Een goed en eerlijk beloningsbeleid voor iedereen die bij ons werkzaam is hoort daarbij. We volgen de Cao Toneel en Dans die ook de basis vormt voor zzp'ers bij de berekening van het honorarium (150% van het brutoloon). Maas ondersteunde wederom het afgelopen jaar het personeel met persoonlijke scholingsbudgetten, die ook ingezet kunnen worden voor (mentale) coaching en begeleiding. Aan freelance acteurs en dansers boden we zoveel mogelijk optimale en fulltime contracten gedurende speelperiodes. Buiten *Fair pay* hebben we ook aandacht voor *Fair share* vanuit onze missie op sociale rechtvaardigheid en voor *Fair chain*: we denken en werken graag duurzaam. Dat betekent bouwen aan een gezonde organisatie maar ook nadenken over waar en hoe vaak we internationaal willen spelen.

Een inclusieve organisatie

Diversiteit en inclusie hebben zorgvuldige aandacht binnen Maas. Dit is intensief en soms ook lastige *labour*. Binnen de programmering (onze producties en gastprogrammering) zoeken en vinden we gericht makers, spelers en ontwerpers die een veelheid aan verhalen en stemmen met zich meebrengen. Daar hoort ook een backoffice organisatie bij die dit een goede bedding kan geven. Zo is onze huidige RvT divers samengesteld in leeftijd, gender en etnisch-culturele achtergrond en is de Maas organisatie één van de meest veelkleurige theaterorganisaties van Nederland. We adresseren het onderwerp vooral vanuit het begrip intersectionaliteit. Intersectionaliteit is kruispuntdenken en gaat een stap verder dan diversiteit. Ongelijkheid doet zich voor langs verschillende assen die elkaar snijden. Als we intersectioneel denken en werken, blijven we niet op de ene of andere as hangen, maar schijnen we licht op diverse kruispunten. Dit biedt ruimte voor inhoudelijke meerstemmigheid en legt blinde vlekken binnen onze organisatie bloot.

Veilig werken

Bij Maas werken mensen met diverse achtergronden in gender, ras, leeftijd, cultuur en opleidingsniveau. Al die mensen brengen vanuit hun eigen achtergrond diens eigen normen en waarden mee. We kunnen niet vanzelfsprekend leunen op een collectief gedeelde normativiteit wat respectvol gedrag is of kan zijn. Dat maakt het zoeken naar een veilige werkomgeving noodzakelijk en altijd in beweging.

Dit jaar hebben we het Protocol Veilig Werken bij Maas herschreven en specifieker gemaakt. Dit protocol is een aanvulling op het beleidskader van de NAPK 'Veilig de vloer op', waar Maas lid van is. Daarnaast hebben we een start gemaakt met het formuleren van *Golden Rules*: een bondige richtlijn over hoe we met elkaar omgaan, die elke medewerker leest en onderschrijft.

In het protocol wordt de vertrouwenspersoon genoemd, Dorien Folkers, die Maas sinds 2022 in huis heeft. De vertrouwenspersoon is gecertificeerd en volgt driejaarlijks intervisie bijeenkomsten georganiseerd door de NAPK. Folkers kent Maas van binnenuit (zij werkte jaren als dramaturg en hoofd educatie) maar is nu niet meer actief betrokken bij het dagelijks reilen en zeilen. Ze is wel zichtbaar voor medewerkers door bijvoorbeeld op de personeelsbijeenkomst aanwezig te zijn.

In 2024 zijn er 5 meldingen gedaan bij de vertrouwenspersoon. Drie meldingen hebben een weg gevonden binnen de organisatie en kregen een constructief vervolg. Twee meldingen zijn voortgezet met ondersteuning van een mediator. In beide casussen hebben er drie gesprekken plaatsgevonden. Een casus is nog niet afgerond. Naast de meldingen voerde de vertrouwenspersoon 10 gesprekken van niet vertrouwelijke aard. In deze gesprekken werd het veiligheidsbeleid besproken en verder uitgewerkt. Andere gesprekken hadden een luisterende en een 'hart onder de riem' insteek.

Directie

Het centraal zetten van het streven naar sociale rechtvaardigheid leidde tot een reflectie van directie en medewerkers op de vraag wat goed werkgeverschap in deze tijd is en vraagt. Er is geïnvesteerd in een aanscherping van het veiligheidsbeleid en een omstanderstraining voor het gehele team. Voor een aantal situaties of gesprekken is mediation van buiten ingehuurd. Dat was wanneer het complexe vragen betrof die zich op het snijvlak van productieomstandigheden en persoonlijke en maatschappelijke positionering begaven.

Daarbij besteedt de directie veel meer tijd aan verbreding van het gesprek met mogelijke coproducten en samenwerkingspartners. Normaliter worden in deze gesprekken met name de doelstellingen van het gezamenlijke artistieke product en de bijbehorende strategie in kaart gebracht. Wij breiden deze gesprekken uit met het uitvragen van de werkwijze van alle partijen en wat eenieder nodig heeft om naar dat eindproduct toe te werken. Vanuit de wens voor wederkerige samenwerkingen, onderzoeken we vooraf hoe verschillende werkwijzen naast elkaar kunnen staan en elkaar informeren. Daarbij verdiepen we het gesprek met de implicaties van het maken én spelen voor jeugd en jongeren. Het doel hiervan is het vormgeven van goed geïnformeerde, gedragen en met name waardegedreven samenwerkingen.

De directie houdt bewust veel ruimte voor dit soort vraagstukken. Er wordt tijd, geld en ruimte voor vrijgemaakt. Tegelijkertijd bevraagt het ook wat het is om directeur te zijn in deze tijd, met deze koers. Het zorgt voor een extra werkbelasting in een toch al uitdagende rol en tijd in de kunsten.

Support

Zoals de naam al aangeeft is het team support de steunpilaar van Maas. Het werk van de supportafdeling speelt zich voor en achter de schermen af. De front office is het eerste gezicht bij binnenkomst en het eerste contact via mail en telefoon. Achter de schermen ondersteunt de front office samen met de rest van het supportteam alle overige afdelingen van Maas. Support is betrokken bij: HRM, administratie en planning van educatie, administratie, relatiemanagement, financiën, coördinatie, fondsenwerving, ondersteuning van de directie en officemanagement.

Vanuit deze diverse rollen behandelt de afdeling de offertes en facturen, houdt zij gegevens bij en zorgt zij voor een soepele interne bedrijfsvoering, personeelsbeheer en boekhouding. Daarnaast onderhoudt het supportteam contacten met andere theaters, instanties en scholen. Door het faciliteren van interne opleidingen zorgt het team ook dat de kennis binnen de organisatie op peil blijft. Zo werden in 2024 omstandertrainingen verzorgd voor alle afdelingen. Na heel wat mooie jaren namen we bij de receptie afscheid van vast Maas-gezicht Thérèse Kleijweg (Thé voor intimi), die met pensioen ging. We kregen er Odair Brito voor terug, die nu al niet meer weg te denken valt.

Productie

Afgelopen jaar hebben we als productieteam met veel energie, passie en soms chaos gewerkt aan de voorstellingen, educatieve projecten en evenementen in het Maaspodium.

Ons team is gegroeid, en dat was nodig, want Maas blijft zich ontwikkelen en barst van de activiteiten. Zo hebben we onze nieuwe collega's Marieke de Waal en Rosana Kalpoe mogen verwelkomen in ons team. We hebben makers en kunstenaars ondersteund in het realiseren van hun ideeën en concepten, en met onze collega's van onder andere marketing, educatie en techniek hebben we samen mooie dingen neergezet.

Een hoogtepunt was de samenwerking met het BLOCK-traject van Sarah Jawla, en ook bijzondere projecten zoals *Made in Maas*, *NOWTALKS* en de *Vogue Balls* in samenwerking met Kiki House of Angels maakten indruk. Daarnaast hebben we internationale reizen naar Ierland, Duitsland en Indonesië begeleid en acteurs uit Turkije mogen ontvangen.

Flexibel schakelen en professioneel leveren met gevoel voor missie – daar staan we voor, en dat hebben we afgelopen jaar opnieuw mogen bewijzen.

Marketing

De focus van de bedrijfsvoering van het marketingteam lag in 2024 vooral op kwaliteitsbewaking van de marketingcampagnes. Deels door twee gelijktijdige zwangerschappen en wisselingen op de afdeling, en deels omdat er veel ad hoc voorstellingen en bijzondere projecten waren zoals *Gezocht: konijn*, *WIJ*, *Why So Serious*, en *From here onwards*. Niet alleen waren dit op maat gemaakte projecten (en daarmee tijdsintensief), ze waren voor het grootste gedeelte ook "nieuwe stijl Maas." Dat was enerzijds heel prettig voor de ontwikkeling van het merkverhaal van Maas, maar betekende anderzijds ook dat er moest worden gezocht naar andere manieren van werken, communiceren en nieuwe publieken. Daarnaast is er het afgelopen jaar

wederom extra aandacht geweest voor de brand identity door middel van storytelling, en de uitwerking van het nieuwe kunstenplan naar een vierjarenplan voor de marketingafdeling.

Educatie

De afgelopen jaren nam het aantal educatieve activiteiten en deelnames toe, met name in het basisonderwijs. Het team educatiemedewerkers groeide echter niet mee waardoor de werkdruk hoog lag en er te weinig tijd was voor gedegen voorbereiding en ontwikkeling, kwaliteitsbewaking en verdieping. Halverwege het jaar is het team uitgebreid en hebben de grote onderwijsprojecten Cultuurcoach en CMK elk een eigen coördinator gekregen binnen de afdeling. Deze functies zijn direct gekoppeld aan de subsidies die samenhangen met de desbetreffende projecten. Esther Schouten heeft een functieverschuiving gehad, zij is een half jaar als maker werkzaam geweest op de producties *WIJ* en *PRRRT*, *PRRRT*, *FLAP*, *FLAP*. Na haar ervaringen als maker bij het gezelschap, kan zij nu gaan nadenken als educatiemaker om nieuwe vormen van voorstellingseducatie te gaan ontwikkelen en uitvoeren. In het podium heeft Issam Almiski een vast contract als communitymedewerker gekregen om de banden met de wijken in gebied Delfshaven blijvend te verstevigen. Hij richt zicht daarbij onder andere op de participatie van kinderen en hun ouders in de schoolvakanties en bij de WijkJury op jongeren en volwassenen die relatief nieuw zijn in het kijken naar de podiumkunsten.

Techniek

Het techniekteam van Maas draait bij Maas nooit op halve kracht. Waar we voor de zomer erg druk waren met de producties op tour en in het podium was er na de zomer meer ruimte om projecten aan te pakken die meer tijd vergen. Zo hebben we afgelopen jaar in de rode zaal een grote stap gezet richting led verlichting. Ook zijn de educatie studio's onder handen genomen en voorzien zijn van kleine tribunes en theaterstoffering. Daarnaast zijn we nauw betrokken geweest bij maakprojecten als *Wij*, *Why so serious* en *From here onwards*. Afgelopen jaar paste de formatie van het techniek team goed bij de planning. Op piek momenten is het team aangevuld met freelance technici, maar door het jaar heen redden we het prima met ons eigen team. Wel merken we dat bezoekende gezelschappen steeds meer aan inzet vragen van het podium waardoor de pariteitsregel regelmatig onder druk staat.

PRESTATIES

In 2024 bereikte Maas theater en dans met 2.662 activiteiten in totaal 129.780 bezoeken en deelnames:

59.181 bezoeken met 437 opvoeringen van 19 verschillende Maasproducties (waarvan 9 nieuwe)

16.394 bezoeken aan 161 programmeringen van derden en overige activiteiten in het Maaspodium

55.110 deelnames aan 2.074 educatieve activiteiten

PRODUCTIES

Stuntkont (6+) | première 18 februari 2024 | co-productie met 155 (eenvijfvijf)

Terwijl de jongens van 155 (eenvijfvijf) amper hun eigen veters kunnen strikken, krijgt iedereen om hen heen kinderen. Hoogste tijd voor 155 om iets te maken voor een publiek dat nog wél kan lachen om hun humor, voor het te laat is. In een flauwe show vechten ze tegen het opgroeien en lappen zij alle volwassen regels aan hun laars. [Stuntkont](#) werd genomineerd voor de Podiumkidsprijs. De voorstelling speelde 66 keer voor in totaal 12.947 bezoekers.

Bij *Stuntkont* heeft de afdeling educatie uitgebreider achtergrondinformatie gedeeld en meegestuurd naar de theaters op tournee. Dit doen we in reactie op de ontwikkeling dat ouders, leerkrachten en schooldirecties sneller zorgen uiten over thema's of beelden in schoolvoorstellingen. Een fragment hieruit: *"Net als kunstenaars stellen kinderen vaak veel vragen bij waarom iets wel of niet mag, wel of niet stout is, stom of beschamend is. Doordat zij reageren vanuit hun hart, zien zij vaak de grap, mogelijkheden, oplossingen of toekomst in situaties die wij als volwassenen als gevaarlijk of onmogelijk beschouwen. Dit geeft ons hoop."*

"De beste shitvoorstelling in jaren komt uit Rotterdam" – Cultureel Persbureau

"Met zijn hilarische poep- en plashumor is 'Stuntkont' een liefdesverklaring aan het kinderbrein." – ★★★★★ NRC

"Het was een verrassende en intrigerende combinatie van fysiek theater en dans, absurditeit, banaliteit, poëzie, kunde en gespeelde onkunde. Je weet niet wat er steeds komen gaat. Ook gaaf dat het eigenlijk niet persé ergens over gaat, maar dat je er als toeschouwer toch allerlei betekenissen uit kunt halen en in kunt leggen." - publieksreactie

Milky Way (8+) | première 23 maart 2024 | maker: Freek Nieuwdorp

Milky Way is een fantasierijke, fysieke theatervoorstelling die gaat over je soms eenzaam voelen, maar daar samen in zijn. Een voorstelling die gaat over het hangen tussen kind en volwassen zijn en het in beweging zetten van je vragen. En vooral over het vertrouwen hebben dat er altijd iemand voor je is als de vragen in je hoofd dreigen te overstromen. [Milky Way](#) won een Zilveren Krekel voor meest indrukwekkende productie in het jeugdtheater en werd genomineerd voor een Jonge Zwaan voor meest indrukwekkende jeugddansproductie. De voorstelling speelde 38 keer voor in totaal 5.549 bezoekers.

"Inventief avontuur vol speelse en originele acties." – ★★★★★ de Volkskrant

"Een schitterende choreografie" – NRC

"Geestige en vertederende dansscènes" – Theaterkrant

"Ik vond het heel leuk, te leuk dat ik er nog een miljoen keer naar wil. Jullie hebben het goed gedaan, heel goed gedaan. Alles wat ik heb gezien vond ik mooi." – jonge bezoeker Owen

Waste me (XL) | première 9 juni 2024 | maker: Cecilia Moisio

Waste Me is een mix van dans, theater, trash art en livemuziek, speciaal gemaakt op locatie voor Oerol Festival. De voorstelling is een stevig commentaar op de uit de hand gelopen consumptiemaatschappij. En een ferm pleidooi voor consuminderen. Een kritische blik op hoe consumptisme onze psyché en gedrag verandert heeft en wat dit betekent voor onze eigenwaarde en de waardering van anderen om ons heen.

[Waste Me](#) speelde 9 keer voor in totaal 2.788 festivalgangers. In maart, april en mei van 2025 toert de voorstelling in een theaterversie door Nederland (in coproductie met Cecilia Moisio Company).

"Geëngageerd theater van dit niveau maak je niet vaak mee" – Theaterkrant

"Tranen liepen over m'n wangen! Zo confronterend om op zo'n prachtig eiland met onze overconsumptie te worden geconfronteerd. Het kwam als een krachtige stoot binnen: de boodschap en oproep. En nadien, verdriet, wat doen we de wereld en de jongeren en generaties na ons aan? Wat kan ik naast bewust leven nog meer doen of laten? Ja, ik ga me aansluiten bij E.R. Mijn onmacht ombuigen naar handelen. Dank, dank, dank voor deze bijzondere voorstelling en wat het bij mij heeft nagelaten." – publieksreactie

Tussen Oerol en de theatertournee hebben Maas-educatie en Cecilia Moisio Company gezamenlijk de *Waste Me Laboratoria* georganiseerd. Vier groepen Rotterdamse jongeren werden in het najaar gecoacht door makers en performers van de productie. Na zes weken presenteerden zij de resultaten voor publiek in Theater Zuidplein, Huis van de Wijk Het Klooster en het Maaspodium. Het perspectief van de deelnemers wordt meegenomen in het repetitieproces van de theaterversie. Ook wordt er een korte documentaire gemaakt met kinderen die als voorprogramma meegaat op tournee.

PRRRT, PRRRT, FLAP, FLAP (3+) | première 19 oktober 2024 | makers: Sara Giampaolo & Esther Schouten

In PRRRT, PRRRT, FLAP, FLAP gaan twee vogelspotters de uitdaging van hun leven aan. Grondig voorbereid en met een schat aan vogelkennis beginnen zij aan een wedstrijd op zoek naar dat ene geluksvogeltje. Maar de natuur laat zich niet commanderen en dwingt de vogelspotters om te wachten, te wachten en nog héél even te wachten.

[PRRRT, PRRRT, FLAP, FLAP](#) speelde 76 keer voor in totaal 7.177 bezoekers.

"Plagerige, fysiek sterke en grappige oefening in wachten." – Theaterkrant

"Absoluut een aanrader voor de allerjongsten" - de Volkskrant

"Lachende (soms zelfs schaterende) kinderen én volwassenen" – ★★★★★ I Love Theater

"Flaptastisch!" – Publieksreactie

"Mijn dreumes van 1,5 jaar heeft ademloos en met gevouwen handjes zitten kijken." – Publieksreactie

WIJ (8+) | première 24 augustus 2024 | makers: Olivia, Dean, Mouna, Abel, Mohammed, Weaam, Ilja, Ziare, Eliseu, Djenarell, Noah, Sara, Jingjing, Lena, Youssef, Fouzi, Anna, Madelief, Sheayli-Ann, Youssef, Weaam, Job, Malaysia, Manou, Nora, Otte, Omar, Ella, Desteny, Skylar, Peerke Malschaert,

Tamira Dhalganjansing, Aisha Bah, Art Wutthinan Srisayam, Benzo Karim, CJ Roxas, Danielle Santos Gomes, Dinis van Vrede, Esther Schouten, Kay Slice, Lara Sluijter, Pamela Schaap, Nina Giampaolo, Cody van Dam, Remko van Wely

Alles in het leven beweegt en verandert. De aarde draait. De zon kleurt rood. Het zand waait weg. Mijn tranen rollen. De zee golft. Een moeder verhuist. Een familie vlucht. Ik groei soms wel één centimeter in een nacht. Mijn geheim wordt onthuld. Jij bent anders en ik ben anders en dat is onze superkracht. Maar wat als je verandering eng vindt? Als je wilt dat alles blijft zoals het is? Of wat als je niet mág veranderen?

WIJ is een theatraal avontuur door het Maaspodium. Een [groep Rotterdamse kinderen](#) dringt door tot de vezels van het theater en staan aan het roer van een professionele voorstelling. Ze draaien op alle afdelingen mee, van performer tot regie, van kostuums tot techniek. Samen onderzoeken we de kracht en spanningen van grote- en kleine veranderingen en bewegen we van ruimte naar ruimte. Alles in het gebouw is een podium voor spoken word, film, dans, live muziek. Als publiek bouw je mee aan een kunstwerk dat door jou verandert. Want één ding is zeker: de kracht om iets te veranderen - groot of klein – zit als superkracht in jezelf.

De basis van *WIJ* lag in het meerjarig project *Break, Make, Create*, het vakantieprogramma voor kinderen in het Maaspodium. Vanuit het podium is dit programma door middel van deze productie toegegroeid naar zowel het gezelschap en educatie. Tijdens de productie en uitvoering van *WIJ* was er geen zichtbaar onderscheid meer tussen begin en einde van de verschillende afdelingen. [WIJ](#) speelde 13 keer voor in totaal 840 bezoekers.

"Film, spoken word, beeldende kunst, dans en live muziek. Prachtig gedoseerd samengebracht op verschillende locaties in het theater." – Theaterparadijs

"WIJ is een prachtig voorbeeld van hoe theater meer kan zijn dan alleen een voorstelling; het kan een plek zijn voor verbinding, creativiteit en reflectie." – ★★★★★ I Love Theater

"WIJ is voor iedereen – makers en publiek, kinderen en volwassen – een prettige ontdekking van wat kunst, en theater in het bijzonder, allemaal zou kunnen zijn." – ★★★★★ Volkskrant

From here onwards (9+ en 12+) | première 15 november 2024 | makers: Sue-Ann Bell, Guilliano Pinas & Art Wutthinan Srisayam

"Waar WIJ vanuit het podium naar educatie en het gezelschap toegroeide, maakte From here onwards een tegenovergestelde beweging. Dit project kwam vanuit het gezelschap, in de plaats van de beoogde grote zaal productie Annie Elliot. Toen we deze wegens de afwezigheid van René moesten annuleren, hebben we partners gezocht, een financieel kader gecreëerd en daarna een open vraag aan de originele cast & crew gesteld: wat willen jullie doen?"

Het antwoord op deze vraag was een onderzoekstraject in het maken voor kinderen en jongeren door drie Maasmakers. De resultaten van het onderzoek werden ook ruimschoots toegankelijk voor een vrij publiek. From here onwards startte (als een tourproductie) voor het eerst niet in Rotterdam, maar bij onze partners in Utrecht en Groningen. Daarna kon het doorontwikkeld aanmeren in de haven van het Maaspodium en landen in de aanvullende context die educatie rondom en door dit traject heen had gecreëerd."
Merel Heering – artistiek directeur a.i.

From here onwards is een gezamenlijk onderzoek van Maas theater en dans, What You See Festival en Jonge Harten Festival. Vanuit een behoefte om verschuivende wereldbeelden van jongere generaties op een actieve manier te benaderen, nodigt *From here onwards* drie theatermakers uit om te experimenteren met nieuw werk voor kinderen en jongeren. Elk van hen onderzoekt op een eigen manier hoe je de ruimte die je krijgt in de wereld kunt claimen.

Sue-Ann Bel richt zich met *My period is our period* op haar relatie met haar lichaam, Art Wutthinan Srisayam kijkt met *Pap* naar zijn rol binnen het gezin, en Guilliano Pinas beschrijft in *ALTER EGO* hoe hij het masculiene en feminiene in hemzelf verenigt. Hun verhalen, van intiem tot universeel, raken aan identiteitsvragen: wie ben ik, waar hoor ik thuis, en hoe beweeg ik in de ruimte die ik heb? Drie persoonlijke verhalen in drie verschillende vormen. [From here onwards](#) speelde 6 keer voor in totaal 260 bezoekers.

Drie educatiemakers (Myra Fanta Bodian, Tessa Boon en Sem van der Panne) werden gekoppeld aan bovenstaande makers. Zij deden parallel aan het maakproces onderzoek met kinderen en jongeren. Myra maakte het filmportret [amor](#). Dit werk werd geïnspireerd door *ALTER EGO*. In het filmportret staat Eduard centraal. Hij is jong en queer en zit midden in de zoektocht waar Guilliano in zijn performance op terugkijkt:

het leren houden van jezelf in alle facetten. In de intieme setting van een fotohokje en in gesprekken met familieleden deelt Eduard persoonlijke verhalen over liefde.

In reprise (niet nieuw, maar zeker niet minder waardevol)

De doelgroep van Maas vernieuwt zichzelf continu. Onze bezoekers groeien op - en door - van 0,5+, naar 2+, naar 4+, 6+ en zo verder. Als je een leeftijdscategorie bent opgeschoven kom je terecht in een keuzepalet met nieuw aanbod. Of het nou gaat om nieuwe producties of reprises: alle voorstellingen zijn voor deze jonge bezoekers voor het eerst. Reprises zijn daarmee een duurzame manier om al bewezen werk, dat de tijd heeft gehad te groeien en ontwikkelen, te blijven delen met kinderen en jongeren.

Nieuw geproduceerd werk heeft het voordeel dat het altijd de mogelijkheid heeft om op de actualiteit van dat moment in te spelen. We vinden het daarom belangrijk de keuzes voor reprises zorgvuldig te cureren. Een werk moet blijven passen – of opnieuw passen – bij de leefwereld van de nieuwe bezoeker.

Een heel bijzondere reprise was de voorstelling [Wiedeedhet](#). Deze is gemaakt door René Geerlings in zijn tijd bij BonteHond. Maas heeft de productie op uitnodiging van de WONKA theaters hernomen voor een immense tournee door heel Brabant. De voorstelling speelde 46 keer voor 7392 schoolkinderen. In samenwerking met WONKA werd het educatiemateriaal bijgewerkt en nieuw ontwikkeld. Alle leerkrachten kregen het *Wievraagthet*-kaartspel mee met 42 kaartjes: voor elke schoolweek één. Daarmee werden ze uitgenodigd om het gesprek met de leerlingen op een andere manier te starten dan dat je normaal zou doen.

In 2024 speelden we een aantal voorstellingen door die in 2023 première zijn gegaan. Dit gaat om onze coproductie met Scapino Ballet Rotterdam: [Pinocchio effect](#). Deze productie, gemaakt door Cecilia Moisio, speelde in 2024 nog 22 keer voor 7424 bezoekers. Ook [Schijn](#), onze voorstelling voor in de klas op middelbare scholen speelde door. Deze productie met SERIOOOS speelde nog 8 keer voor 333 bezoekers.

Onze peuteraars hebben een looptijd die zich niet laat beperken tot seizoenen. In 2024 speelden we er drie door: [Gezocht: konijn](#), [BullyBully](#) en [Doe eens lief](#). Gezamenlijk speelden ze 132 voorstellingen voor 13.366 drieplussers.

Voor onze huisfestivals [Hit the ground running](#) en het [Pleuterfestival](#) haalden we aantal producties eenmalig terug. Dit ging om [Pak'm](#), [Let's go Barbie](#) en [Help, ik zit op slot](#).

Internationaal

We begonnen 2024 relatief dicht bij huis in Berlijn, waar we met *BullyBully* drie dagen op het *Purple Tanzfestival* voor scholen en families speelden. Dit was na Osnabrück, een half jaar eerder, onze tweede keer in Duitsland met dit werk. In Berlijn reageerde het publiek een stuk terughoudender dan we in Rotterdam gewend zijn, wat ons enigszins verbaasde.

In maart hebben we, ook met *BullyBully* drie dagen op *Belfast's Children's Festival* gespeeld en een workshop aan professionals gegeven. De festivaldirecteur, die ons in 2023 in Edinburgh had gezien, gaf aan dat deze voorstelling precies de politieke situatie daar weergeeft. Heel bijzonder om na Noord-Ierland in oktober drie weken door Ierland te toeren en niet alleen in grote steden te spelen tijdens *Dublin Theatre Festival* en *Baboró International Arts Festival for Children* in Galway, maar ook in kleinere plaatsen als Ennis, Castlebar, Newbridge en Dundalk.

Diezelfde maand is onze nieuwe peuteraar, *PRRRT PRRRT FLAP FLAP*, haar tournee begonnen met try-outs in Indonesië. Via onze samenwerking met het *Erasmushuis* kon na *BullyBully* vorig jaar, nu dit nieuwe werk op Jakarta, Surabaya en Padang Panjang nieuw publiek vinden. Voor velen (ook oudere toeschouwers) was dit hun eerste theaterervaring. Wij hadden hiermee de kans om deze voorstelling nog verder te ontwikkelen voordat we thuis in Maaspodium in première gingen. Net als vorig jaar hebben we ook weer workshops geven.

Het afgelopen jaar konden we een stuk duurzamer reizen, nadat we onze elektrische bus in gebruik hebben genomen. In het begin was dit nog enigszins zoeken, zo zijn er in Ierland een stuk minder laadpalen voorhanden dan wij in Nederland gewend zijn, maar voor de toekomst biedt dit ons veel mogelijkheden. Ons beleid om zo duurzaam mogelijk te reizen wordt hierdoor weer een stuk uitvoerbaarder het komende jaar. Waar mogelijk, want het Sydney Opera House gaan we niet halen met onze bus...

FRIS

In 2024 werden drie nieuwe *Fris* onderzoekstrajecten gefaciliteerd om daarmee een stimulans te geven aan innovatief werk voor de jeugd. Zij presenteerden hun resultaten voor zowel schoolklassen als vrij publiek. Het ging om:

- Neurosporia (Sarah Jawla en Younes van den Broeck)

- Baaaaard (Milan van Hensbroek en Calle de Hoog)
- S.O.S. Ik schaam me (Bora Sirin, Jorijn Vriesendorp en Anne Fé de Boer)

Educatie op tournee

“Ik ben iedere keer weer ontroerd door de twee kinderen die als mini vogeltjes aan het einde van de voorstelling de vloer op gevraagd worden. Hoe fantastisch dat zij het grote podium opspringen en vol overtuiging een vogel worden. Die moed stimuleren lijkt mij erg belangrijk; ga maar vliegen! In plaats van op je plek zitten en stil zijn.”

Esther Schouten (educatiemaker / regisseur) over de interactie in PRRRT PRRRT FLAP FLAP

In alle theaters was educatie zichtbaar en daagden we ons publiek uit om in beweging te komen en elkaar te ontmoeten. Dat gebeurde nog meer dan voorheen dichtbij op de producties tijdens of aansluitend aan het voorstellingsbezoek. We bieden foyerprogramma's aan die uitdagen tot spel en beweging. Bij *Stuntkont* was dat een XL-Twistemat met verschillende tinten bruin en veel scheetgeluiden. Bij *PRRRT PRRRT FLAP FLAP* kwam er een XL-memoryspel met verschillende vogelgeluiden. In de voorstellingseducatie ontwikkelden we bij elke productie een online plakboek in samenwerking met marketing, om het voorstellingsbezoek te verdiepen. Deze nieuwe plakboeken zijn toegankelijk en bruikbaar voor zowel het onderwijs als vrij publiek.

MAASPODIUM

We hebben de afgelopen jaren op verschillende manieren onze sleutels weggegeven om een huis te worden voor en van de stad. Inmiddels zien we dat het Maaspodium niet alleen meer een plek is waar voorstellingen gepresenteerd worden, van ons eigen gezelschap en van gastgezelschappen, maar verder groeit. Het podium herbergt meer en meer de mentaliteit van co-creatie (met makers, festivals en gezelschappen, maar ook met kinderen, jongeren en diverse communities) en acteert als curator van de jonge stad. Als echt Rotterdams podium is het een haven, waar je thuis komt en gesterkt weer vanuit op avontuur gaat.

In 2024 hebben we de programmeringslijnen en alle projecten met makers, [communities](#), kinderen en jongeren voortgezet. Zeker bij de co-creatie projecten met en door kinderen en jongeren konden we dit jaar steeds meer varen op de ervaringen die we opdeden in alle pilots en onderzoekstrajecten in 2022 en 2023. De focus van het denken over het podium lag afgelopen jaar vooral bij de toekomst, hoe wij deze met ons publiek zien en samen vorm willen geven, in interne gesprekken maar ook in dialoog met de stad.

Een belangrijke rol hiervoor was weggelegd voor [Why so serious?](#) Dit traject - bovenstaand onder organisatie al besproken – had een interne component, maar richtte zich vooral op de gelijkwaardige uitwisseling tussen Maas en black and queer communities. Het Maaspodium was de locatie voor een flinke reeks evenementen waarbij deze uitwisseling plaatsvond. Dat ging onder andere om *Your ID(EA)*, een drietal kleinschalige workshop avonden specifiek voor BIPOC en queer mensen. Maar ook om het veel grootschaliger aangepakte kunstproject *Building a house*, gepresenteerd voor communities, vrij publiek, Maasmedewerkers en collega's uit de sector tijdens het *Why so serious fest*.

Het afgelopen jaar vond er verdere groei plaats in het dragen van de ballroom community als praktijk. Er zijn inmiddels vaste wekelijkse Vogue Fem lessen in het podium gehost door Typhoon Angels (Guilliano Pinas). Daarbij hostten we ons derde Ball: *The Music Matters Ball*. Komend jaar vierten wij met Kiki House of Angels deze samenwerking, door op hun verzoek het vierde ball te hosten ter ere van hun tienjarig bestaan. In de organisatie bemerkten we een professionaliseringsslag. Het werken aan nieuwe presentatievormen kan onwennig zijn en vraagt tijd. Door de uitwisseling van verschillende werkpraktijken, kunstvormen en ideeën over het produceren hiervan, hebben de makers en het podiumteam van elkaar geleerd in deze samenwerking. Ook brengt het nieuwe talenten in de vaste staf naar boven, waardoor een breder palet aan maakpraktijken mogelijk is geworden. Dat werd bij Guilliano zichtbaar in *From here onwards*. Daaruit blijkt de circulaire beweging weer tussen podium (met de de balls), gezelschap (met *From here onwards*) en educatie (met de ballroomlessen) die voor Maas zo essentieel is.

Publieksgroepen

De *Freshes* -waarin wij de sleutel van het Maaspodium uit handen geven aan Rotterdamse makers- zijn een blijvend succes. Ook in 2024 liepen ze goed en bereiken we met deze reeks op continue basis (voor ons) nieuwe publieksgroepen. De kracht van *Made in Maas*, waarin we de sleutel van het Maaspodium weggeven aan jonge communities uit de stad, werd benadrukt in de laatste versie van 2024: *We Have Always Been Here*, een viering van moslim én queer zijn. Tijdens deze avond onderzochten we onder leiding van host Nora Akachar wat het betekent om queer en moslim te zijn in Nederland. Hierbij verbinden we nieuwe publieksgroepen aan ons huis, doordat een specifieke (voor ons nieuwe) community voor diens community maakt.

Het programmeren van *Terug naar Prinsenplein* van Gershwin Bonevaciac, nog voordat deze de keuze van de WijkJury was, bevestigt voor ons dat wij met onze programmering dicht op de huid van ons publiek zitten. Als curator van de jonge stad vonden we het belangrijk een plek te bieden aan diverse avonden van Palestine Solidarity Rotterdam (PSR) en Rotterdam Palestina Coalitie (RPC), waar andere plekken dat niet aandurfd. Wederom ondervonden wij circulariteit, toen een van onze MaasCreators een artistieke bijdrage leverde aan het Rotterdamse glazen huis voor Palestina. We deden meer aan serieprogrammering om bij onze gastprogrammering meer publiek op te bouwen voor deze specifieke producties en makers, dit gold voor o.a.: *Maan*, *Unbreakable*, *Be Kind*, *Plock* en *PACE*. Naast nationale producties programmeerden we ook Zuid-Afrikaans, Vlaams en Zweeds werk passend binnen onze podiumprofilering met beeldend, fysiek werk voor diverse publieksgroepen.

Podium (co)producties - makersondersteuning

Maas bood een plek met artistieke begeleiding aan Wennah Wilkers. Zij monteerde haar voorstelling *Our House* en ging in première in ons podium, als laatste in de reeks producties uit haar Nieuwe Makers Regeling van het Fonds Podiumkunsten. Ook hebben wij opgetreden als penvoerder voor maker Amira al Rawi in het kader van haar gehonoreerde aanvraag TO Urban Talent van het Fonds Cultuurparticipatie. Maas treedt op als inhoudelijk en zakelijk coach in de uitwerking van haar traject. Verder gaven we in huis ruimte aan maker Vernon Chatlein (winnaar Gieskes-Strijbis prijs 2024) voor de montage en première van *Voices from letters: Kiminá*.

Mix & match festivals

In onze huisfestivals programmeren we bewust zó dat verschillende doelgroepen, leeftijden en communities gelijktijdig samenkomen in ons huis. Het Maaspodium heeft een lange geschiedenis in het presenteren van circus. We waren een van de eersten in de sector die circus programmeerden in een theatersetting. Circus kent een trouwe community van professionals die elkaars werk steunen en bezoeken. Tijdens onze jaarlijkse Circus4daagse mixen circusprofessionals met kinderen én jongeren, waarbij we afgelopen jaar naast Nederlands ook Belgisch en Zweeds werk hadden staan. Met het Pleuterfestival (voor peuters en kleuters) kregen we nieuw publiek over de vloer. In 2024 focusten we daarbij op de Turkse gemeenschap. De voorstellingen [Gezocht: konijn](#) en [BullyBully](#) speelden in het Turks en we hadden een beroemde Turkse mascotte in huis. Tijdens onze seizoensafsluiter Hit The Ground Running liepen kinderen, jongeren en jongvolwassenen door elkaar, in en rondom ons huis. En al acht jaar lang is jaarlijks het Afrovides festival in ons podium te zien, waarbij verschillende stijlen samenkomen en publiek samenbrengen.

Met en door kinderen en jongeren / educatie in de vrije tijd

Break, Make, Create werd ook in 2024 voortgezet. Het is een succesvolle reeks vakantieprogramma's waarbij kinderen rondom de programmering in het podium serieus kunst maken met serieuze kunstenaars. Het project biedt een steeds vastere en grotere groep kinderen (MaasCreators) een plek/thuis bij Maas. Daarbij versterkt het de losse aanloop in de vakantieprogrammering.

Vanuit dit programma is in samenwerking tussen podium en educatie de allereerste Ketu Koti Jeugdherdenking vormgegeven. Drie groepen kinderen kwamen samen in het Maaspodium om gezamenlijk Ketu Koti te herdenken en de vrijheid te vieren: de MaasCreators, kinderen van cultuurcoach basisschool de Korf en de kinderraad en kinderburgemeester van Rotterdam. De jeugdherdenking is na de presentatie van de MaasCreators overgegaan in de officiële herdenking bij het slavernijmoment met Burgemeester Aboutaleb. Alle deelnemende kinderen liepen met ouders en officieel publiek in een lange rij naar het water en hebben meegedaan aan de processie en bloemencereemonie.

Met de NOW TALKS reeks verbinden we een voorstelling van buiten aan een programma binnenshuis, waarbij leerlingen van middelbare scholen samen met jongeren uit het panel samen in de zaal zitten en elkaar ontmoeten als publiek, waaruit weer volgende ontmoetingen voortkomen bij toekomstige samenwerkingen in bijvoorbeeld het panel.

“Voorheen meldden middelbare scholieren die een NOW TALKS bezochten zich bij hun docent, en wachtten ze daar tot het programma begon. Tegenwoordig krijgen ze een muntje voor een drankje aan de bar en mengen ze zich tussen het vrije publiek. Aan het einde van de avond zien we ze kletsen aan een tafeltje, even voetballen bij ons op het grasveld (en tikt zelfs wel eens iemand binnen een voetbal tegen een muurtje.)

Ons NOW TALKS jongerenpanel vervult een brugfunctie naar de scholieren. Ze mengen na afloop, maken een praatje, vragen wat ze ervan vonden, blijven gezamenlijk hangen. Soms nodigen ze zelfs geïnteresseerde jongeren uit om onderdeel te worden van het NOW TALKS panel en voegen ze dan ook maar meteen toe aan de app-groep. Dit verloopt heel natuurlijk, omdat zij qua leeftijd dicht tegen de scholieren aan zitten.

Dat dit inmiddels mogelijk is haalt elk vooroordeel weg van het ‘moeten’ naar een theater. In plaats van het idee dat theaterbezoek statisch is, waar je moet zitten en je aanpassen aan serieuze volwasseneren, zijn ook deze scholieren volwaardige bezoekers die zich op hun gemak voelen.”
Carole van Ditzhuyzen – artistiek directeur a.i. Maas theater en dans

Overige educatie in de vrije tijd

In 2024 organiseerden we drie keer een MAASterclass: inspiratiedagen voor het hoofd en lijf. De thema's waren *Dekoloniseren*, *Niet dromen, maar doen* en *Co-creatie*. In een serie [podcastafleveringen](#) werd doorgepraat op elk thema onder leiding van host Dionne Verwey.

In Delfshaven liggen er drie schepen die dienen als noodopvanglocaties voor vluchtelingen dichtbij het Maaspodium. Stichting Mano verzorgt in opdracht van de gemeente programma's voor de mensen die daar verblijven. We hebben onze foyer en educatiestudio's beschikbaar gesteld voor activiteiten, waarin hun vragen en behoeften voorop stonden. Dat leidde o.a. tot het maken van nieuwe lenterituelen waarin verschillende culturen samenkomen en tot het faciliteren van een veilige ontmoetingsplek voor queer bewoners van de noodopvang.

In samenwerking met Female Economy, Podium Islemunda en het Nieuwe Luxortheater startte Maaspodium de eerste intergenerationele WijkJury. Deze (vaak nieuwe) theaterbezoekers zien in de drie theaters 10 voorstellingen per seizoen. Aan het eind kiezen zij hun favoriet: de keuze van de WijkJury. De keuze van de eerste Rotterdamse WijkJury viel op *Terug naar Prinsenplein* van Gershwin Bonevacia. Hij kreeg het juryrapport uitgereikt toen de voorstelling speelde in Maaspodium.

EDUCATIE OP SCHOOL

Binnen het onderwijs waren we op elf basisscholen en een VSO actief met lessen binnen het Rotterdamse CMK-programma KunstPakt, getiteld *Stel je voor*. In juni 2024 eindigde het programma en daarmee de vaste samenwerking met Villa Zebra. Op alle *Stel je voor*-scholen is vanaf het nieuwe schooljaar een doorstart gemaakt met een praktijkonderzoek naar het vervolg, waarbij de nadruk (nog meer) komt te liggen op de samenwerking tussen leerkrachten (school) en vakdocent (Maas). Teamtrainingen zijn een belangrijk en onmisbaar onderdeel en het gebruik van Padlet, een online prikbord, is op alle scholen geïntroduceerd ten behoeve van wederzijdse uitwisseling van inspiratie. Daarbij wordt nu bij elke school per project een lokale partner op maat gezocht. Bij OBS De Schalm was dit Verhalenhuis Bélvédere op Katendrecht. Onder leiding van Jolieke Bak schreven de kinderen in zes weken hun eigen verhaal, spraken ze als stemacteurs de verhalen in en namen ze eigen geluidseffecten op. [Beluister ze hier](#).

Met ons cultuurcoachprogramma *Ken het dat ik u kunst?* waren we in 2024 actief op zes basisscholen en de ISK afdeling van het Design College. De cultuurcoaches van Maas hebben nauw contact met hun school én met elkaar. Zo waren er dit jaar meerdere overkoepelende cultuurcoachprojecten, geïnspireerd op o.a. onze producties *Milky Way*, *Stunkont* en *010-mijniebellen*, die op diverse scholen werden uitgevoerd en zorgden voor verbinding en ontmoeting.

Voor de educatie rondom *PRRRT*, *PRRRT*, *FLAP*, *FLAP* lag de focus van de educatie op het speciaal onderwijs. In samenwerking met *Get Moved*, een programma van Theaters Tilburg, ontwikkelden we zowel een voorbereidende- als een verwerkingsles. Hiermee bereikten we in totaal vijftien klassen van speciaal onderwijs scholen in Tilburg en Rotterdam.

In een bijzondere proeftuin in het voortgezet onderwijs stond ontmoeting en uitwisseling centraal tussen twee verschillende scholen op verschillende plekken in de stad: het Laurens Lyceum (Hillegersberg) en het Montfort College (Charlois). Het project had een grote impact op de leerlingen van beide scholen. Leerlingen Mike en Kerem hebben deze ervaring gevat in een [spoken word](#) over de verschillende werelden en de vooroordelen van leerlingen van de twee verschillende scholen.

We investeren in de toekomstige collega's en partners door onze structurele samenwerkingen met Pabo's en kunstvakopleidingen in het MBO en HBO in de vorm van workshops en onderzoeken. We gaven voor het eerst workshops aan Arts en Culture Studies van de Erasmus Universiteit Rotterdam binnen hun vak Arts Education. Met de minor cultuureducatie van de Thomas More Hogeschool maakte Maas opnieuw een locatievoorstelling met studenten. Studenten van Codarts Docent Dans deden een aantal weken een residentie in huis.

MARKETING EN COMMUNICATIE

We kijken terug op een bijzonder jaar. De gemiddelde aantallen bezoekers per voorstelling en het bereik over het geheel zijn licht gegroeid. Dat is een resultaat waar we op de marketingafdeling erg blij mee zijn, omdat

2023 een extreem vol jubileumjaar was (met veel extra aandacht vanwege het 10-jarig jubileum) en 2024 het einde van het kunstenplan was, waardoor er wat minder geld beschikbaar was voor marketingacties en er door uitvallen van een kleine en een grote zaalvoorstelling veel ad hoc moest worden gewerkt.

Halverwege 2023 zijn we in het Maaspodium begonnen met een *Pay-what-you-can* principe voor de eigen producties. Zo willen we toegankelijker worden voor een breder publiek. Na het eerste volledige theaterseizoen 23/24 is er een analyse gedaan van de betaalde prijzen, waarbij duidelijk werd dat, hoewel er ook veel mensen voor een hogere prijs kiezen, de gemiddelde betaalde prijs een aantal euro onder het vroegere standaardbedrag ligt. Er zijn daarom in 2024 een paar aanpassingen gemaakt om een hogere kaartprijs te stimuleren. Tegelijkertijd wordt er verder onderzoek gedaan naar de indirecte resultaten zijn van *pay-what-you-can*: of we meer nieuw publiek trekken, wie deze nieuwe bezoekers zijn, en wat de effecten zijn op de totaalinkomsten.

Publiek Maaspodium en Rotterdam

In het Maaspodium zien we een hele lichte stijging van gemiddeld 110 bezoekers per voorstelling in 2023 naar 111 bezoekers per voorstelling in 2024. We waren al heel blij met het gemiddelde uit 2023, dus de resultaten van 2024, met meer marketinguitdagingen voor de eigen producties en de gastprogrammering, zien wij als een succes.

Er wordt door middel van storytelling en community building relatief veel geïnvesteerd in stevigere verbintenissen met jongeren. Daarnaast is het een doelstelling om ons publiek meer evenredig verdeeld te krijgen over de 10 verschillende culturele doelgroepen van het Culturele Doelgroepenmodel. In de analyse zien we inderdaad dat het aandeel jongeren licht gegroeid was en dat er minder uitschieterende doelgroepen waren, ofwel: de bezoekers zijn breder verdeeld. Daarnaast zagen we een lichte stijging van het aantal bezoekers uit de wijk, mede dankzij de vakantieprojecten. Die projecten liepen door in 2024, met als klapper natuurlijk de voorstelling WIJ, waar veel achterban uit de wijk bij aanwezig was.

Publiek landelijk

Op tournee is de zaalbezetting in 2024 ongewijzigd: 74% in 2023 en 74% in 2024. Enerzijds was er de grotezaalvoorstelling *Pinocchio Effect* die erg kritisch werd ontvangen, zowel door pers als publiek (en scholen), waardoor er moeite was de zalen te vullen, anderzijds was er de voorstelling *Waste Me* op Oerol waar alle voorstellingen maanden voor spelen al uitverkocht waren, wat normaal is op Oerol. Populaire voorstellingen in 2024 waren verder *Stuntkont* met 155 en *PRRRT*, *PRRRT*, *FLAP*, *FLAP*.

Storytelling

De afdeling besteedt veel aandacht aan corporate communicatie via een zakelijke en educatienieuwsbrief, internationale en acquisitie nieuwsbrieven en via sociale media. In 2022 en 2023 hebben we al sporadisch geëxperimenteerd met nieuwe content, die niet voorstellingsgericht is, maar overkoepelend vertelt over het grotere verhaal en de visie van Maas. Zo waren er de Maaspraatjes (video's waar kinderen grote vragen beantwoorden), een artikel over intersectionaliteit, Maasterclass podcasts, en bijvoorbeeld een community talk video, waar rode draden door de verschillende projecten en bijbehorende thema's besproken werden.

In 2024 is er mede dankzij tijdelijke ondersteuning op de afdeling meer structurele storytelling opgezet. Zo zijn de Humans of Maas gelanceerd: een serie fotoportretten en korte quotes van publieksleden en een rubriek genaamd Kunstmakers: video-interviews met een veel groter scala aan makers bij Maas.

Exposure

Een oude wens kwam eindelijk in vervulling: de RET heeft in 2024 na lang aandringen het Maaspodium toegevoegd aan de omroep van het openbaar vervoer rondom het Maaspodium. Maas wordt nu als enige instelling in de buurt genoemd bij het omroepen van de halte.

Donatiefonds

Het donatiefonds van Maas, dat gevuld wordt door online donaties bovenop de ticketprijs, werd ingezet voor een specifieke actie voor Gaza, voor Save the Children. Daarnaast worden mensen die minder te besteden hebben uitgenodigd om naar voorstellingen te komen. We zijn actiever op zoek naar partners om jonge doelgroepen gratis uit te nodigen en kunnen daarin ook strategischer te werk gaan. Zo zijn we in 2024 een partner geworden van Ticketbank, een Rotterdams initiatief, die mensen bij de voedselbank via een portal kaarten voor voorstellingen aanbiedt.

E-marketing

In 2024 heeft Maas een nieuwe samenwerking gestart met Bureau Lommer. Zij zorgen dat we goed te vinden zijn via online zoekmachines, zetten onze Google Ads Grant in en beheren op aanvraag extra betaalde online advertentiecampaagnes rondom grote tournees.

Onderzoek

In 2023 en 2024 is er in samenwerking met Erasmus Impact Center en de Elja foundation een impactonderzoek gedaan bij *Break, Make, Create*. De resultaten van dit onderzoek laten zien dat er nog veel ruimte is voor verbetering in de methodes, maar laten wel een eerste voorzichtige succesvolle meetbare impact zien, en vooral inzicht in hoe impactmeting werkt. De belangrijkste resultaten:

- Vanuit alle onderzoekslijnen komt duidelijk naar voren dat kinderen het Maaspodium als een veilige plek ervaren. Dat houdt in dat ze zich er op hun gemak voelen, zelf vragen durven stellen en ook een actieve bijdrage leveren aan het programma.
- De MaasCreators groep is divers waardoor kinderen in aanraking komen met andere belevingswerelden.
 - *In hoeverre kinderen zich vervolgens ook beter kunnen inleven in die andere belevingswerelden is vanuit het onderzoek niet duidelijk geworden. Het blijkt voor kinderen tamelijk lastig om hierop te reflecteren.*
- Tijdens het programma zijn kinderen veel creatief bezig. Zij verbeteren hierdoor bepaalde creatieve vaardigheden zoals tekenen of dansen.
 - *Er zijn wisselende signalen opgehaald over het vertrouwen dat kinderen hebben in hun creatieve vaardigheden. In de feedbackwall geven kinderen bijvoorbeeld aan dat ze zich echt een kunstenaar voelen, terwijl in de interviews kinderen dit juist lastig vinden omdat zij een kunstenaar zien als iemand die dingen echt goed kan.*
- Hoe gaan we om met spullen, hoe kijken we aan tegen grenzen? Dit soort thema's worden uitgezet tijdens de vakantieweken en uit het onderzoek blijkt dat kinderen echt over grote thema's aan het nadenken worden gezet.

Cijfers media

De media coverage was dit jaar goed voor een bereik van 29.813.607 (niet-unieke) lezers en een opgetelde mediawaarde van €778.000, min of meer gelijk aan het jubileumjaar 2023, wat we als een succes ervaren. Aandacht op radio en tv was in 2024 ook minder door de wegvallende producties en René als meer gevestigde naam. Er waren wel items op NPO met *Stuntkont* (155) en OPEN Rotterdam voor de Maasvakantie en *From here onwards*.

Het aantal abonnees en volgers op onze mailing en sociale-media-accounts zijn in 2024 verder gestegen. Het bereik van Facebook (betaald en organisch) daalde licht, wat in de lijn ligt met de maatschappelijke trend. Instagram groeide wederom flink met maar liefst 25 procent. Op LinkedIn is net als vorig jaar weer meer content gedeeld, wat heeft geleid tot 14 procent toename van het aantal volgers. Websitebezoek lijkt met 499.738 bezoeken in 2024 gegroeid t.o.v. 2023 met 427.356 page views, maar 2023 miste door een update aan Google Analytics de eerste maand van het jaar, waardoor de cijfers min of meer hetzelfde zijn gebleven. Maas heeft haar account op X (voorheen Twitter) verwijderd.

OVERIGE REFLECTIES

Interconnectiviteit

Ook in 2024 hadden we vele en intensieve partnerships met diverse coproducten en artistieke samenwerkingspartners. Zie hiervoor het activiteitenverslag voor een uitgebreide opsomming. De afdeling educatie is een belangrijke schakel tussen Maas en de stad. Naast de samenwerking met scholen werkten we in 2024 met diverse instellingen uit meerdere domeinen, van stichting Dona Daria, BSO de Machinist, KCR, WMO Radar tot het Luxor en Podium Islamunda. In samenwerking met het Impact Centre van de Erasmus Universiteit en de Elja Foundation onderzochten we onze impact via het vormgeven van een Theory of Change. We haalden veel kennis in huis met de MAASterclasses en Filosofietjes.

Innovatie en digitalisering

Meesteruitvinder Peter Raaijmakers kreeg een plek in ons kunstenplan en haalde zelfs het advies van de Raad voor Cultuur. Hij krijgt per 2025 een rol als innovator op techniek en productie, maar ook de directie en velen in de organisatie zijn verantwoordelijk voor innovaties op gebied van processen, locaties, verdienmodellen, samenwerkingen, publiekskanalen, publieksoptellingen en co-creatie. Innovatie binnen Maas gaat veel verder en veel weidser dan digitale innovatie. Onze definitie van innoveren is: We willen iets. Dat er nog niet is. We willen het toch hebben / gebruiken / inzetten / toepassen. We gaan het dus zelf verzinnen en maken! Dat kan een voorstelling zijn die in een gigantisch ei plaatsvindt, een nieuwe vergadervorm, een project waarin het jonge publiek zelf maker en speler is, een verwarmingssysteem dat ruimtes alleen verwarmt als ze zijn geboekt in ons planningsprogramma, een nieuwe manier van elkaar aanspreken of in de ogen kijken.

Maar ook op *digitale transformatie* blijven we alert en nieuwsgierig. De NOW TALKS getuigen hiervan, én we blijven ook zoeken naar nieuwe vormen als we iets willen wat er nog niet is. We hebben met een achttal betrokkenen de Digitale Transformatiescan van DEN ingevuld en concludeerden dat we op niveau Uitvoerend zitten (stap 3 van de 5). De volgende fases gaan over verbinding en integraliteit. Mooie uitdagingen!

Tot slot: Binnen de jeugdpodiumkunsten is nog steeds geen specifiek aangewezen organisatie voor talentontwikkeling. Maas kiest er vanaf haar ontstaan toch voor om hier structureel aandacht aan te besteden en heeft in 2024 extra fondsen geworven om wederom een aantal opdrachten te verstrekken aan nieuwe makers, die interesse hebben getoond om voor jong publiek nieuw werk te maken.

Rotterdam, 17 maart 2025

Namens het directie-voerend bestuur en de raad van toezicht van de stichting Maas theater en dans,

Winfred Voordendag
Zakelijk directeur-bestuurder (a.i.)

René Geerlings
Artistiek directeur-bestuurder

Cobi van Beek
Voorzitter Raad van toezicht

Harry Kotey
Vicevoorzitter Raad van toezicht

Yeter Demirci
Raad van toezicht

Stan van Oppen
Raad van toezicht

Lodewijk Reijs
Raad van toezicht

Ayla Schneiders
Raad van toezicht

Voor alle kinderen (van Rotterdam)

**alle mensen zijn kinderen
de een wat groter dan de ander**

**leven is spelen
en dat niet vergeten**

**fantasie is niet
zomaar kinderspel**

**fantasie is waar
de rest om draait**

**ook dit is verzonnen ooit
en nu allemaal voor jou**

**je bent hier en droomt
over hoe het verder moet**

**wat je later wil worden
is wat je nu al bent**

**de beste speler
van dit moment**

**Elfie Tromp
Stadsdichter '23-'24**

Jaarrekening 2024

Stichting Maas theater en dans

	Inhoud	pagina
1	Balans per 31 december 2024	1
2	Exploitatierekening over 2024	2
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	4
4	Toelichting op de balans per 31 december 2024	6
5	Toelichting op de exploitatierekening over 2024	12
6	WNT 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling	19
7	WNT 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12	20
8	WNT 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € of minder	21
	Controleverklaring	

1 Balans per 31 december 2024

2024

2023

ACTIVA

Vaste activa

I Materiële vaste activa	192.944	229.827
Totaal vaste activa	192.944	229.827

Vlottende activa

II Voorraden	3.670	5.961
III Vorderingen	439.783	423.545
IV Liquide middelen	721.514	874.765
Totaal vlottende activa	1.164.967	1.304.270

TOTAAL ACTIVA	1.357.910	1.534.097
---------------	-----------	-----------

PASSIVA

V Algemene reserve	386.137	429.131
VI Bestemmingsreserves	264.422	372.017
Totaal eigen vermogen	650.559	801.148
VII Langlopende schulden	16.753	19.752
VIII Kortlopende schulden	690.598	713.197

TOTAAL PASSIVA	1.357.910	1.534.097
----------------	-----------	-----------

2 Exploitatierekening over 2024	2024	Begroting Gemeente Rotterdam	2023
BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5):	567.171	701.730	453.012
2 Recette/kaartverkoop	132.757	145.500	139.658
3 Uitkoop	324.326	361.750	196.155
4 Partage		93.280	2.258
5 Overige publieksinkomsten	110.088	101.200	114.942
6 Publieksinkomsten buitenland	91.341	20.000	158.094
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)	658.512	721.730	611.107
9 Vergoedingen coproductent	121.158	245.500	26.550
10 Overige directe inkomsten	296.113	154.500	334.700
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	417.271	400.000	361.250
12 Totaal Directe inkomsten(7+11)	1.075.784	1.121.730	972.357
13 Indirecte inkomsten	35.928		19.925
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	6.329	5.000	2.984
16 Private middelen - private fondsen	378.114	371.455	298.444
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	384.443	376.455	301.428
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	1.496.155	1.498.185	1.293.710
Subsidies			
21 Totaal structureel OCW	1.570.020	1.510.000	1.493.421
23 Totaal structureel Gemeente	2.059.500	1.982.000	1.914.000
25 Totale structurele subsidies (21+22+23+24)	3.629.520	3.492.000	3.407.421
26 Incidentele publieke subsidies	224.472	125.200	186.363
27 Totaal subsidies (25+26)	3.853.992	3.617.200	3.593.784
TOTALE BATEN (19+20+27)	5.350.147	5.115.385	4.887.494

2 Exploitatierekening over 2024

2024

Begroting
Gemeente
Rotterdam

2023

LASTEN

1. Beheerlasten materieel	688.768	714.350	618.041
2. Beheerlasten personeel	599.846	578.568	550.236
3. Beheerlasten totaal (1+2)	1.288.614	1.292.918	1.168.277
4. Activiteitenlasten materieel	987.568	1.209.845	1.050.457
5. Activiteitenlasten personeel	3.234.901	2.721.221	2.855.195
6. Activiteitenlasten totaal (4+5)	4.222.469	3.931.066	3.905.652
TOTALE LASTEN (3+6)	5.511.084	5.223.983	5.073.929
7. Saldo uit gewone bedrijfsvoering (Totale Baten – Totale Lasten)	-160.936	-108.598	-186.435
8. Saldo rentebaten/ -lasten	10.347		5.255
EXPLOITATIERESULTAAT (7+8+9)	-150.589	-108.598	-181.179

Resultaatbestemming

Algemene reserve	-42.994	17.743
Bestemmingsreserve verbouwing	-21.672	-23.922
Bestemmingsreserve corona OCW		-175.000
Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	-85.923	
Totaal resultaatbestemming	-150.589	-181.179

3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Informatie over rechtspersoon

Stichting Maas theater en dans is gevestigd in Rotterdam en ingeschreven bij de KvK onder nummer 56139926. De stichting heeft als doel: het bevorderen van professioneel jeugd- en jongerentheater en jeugddans in de ruimste zin van het woord.

Grondslagen algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, mede op basis van Richtlijn RJ 640 met inachtneming van specifieke aanwijzingen van het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 van het Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en van eventuele andere subsidiegevers of fondsen zoals beschreven in de Inhoudelijke toelichting op de balans en exploitatierekening.

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Indien voor activa en passiva geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de aanschaffingswaarde onder aftrek van de afschrijvingen die gebaseerd zijn op de geschatte economische levensduur. Voor de gehanteerde afschrijvingspercentages en activeringsgrens wordt verwezen naar de Inhoudelijke toelichting op de balans en exploitatierekening.

De stichting beoordeelt op balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is. Dat is aan de orde als de boekwaarde hoger is dan de realiseerbare waarde (de hoogst mogelijke opbrengstwaarde). Als die waarde niet kan worden vastgesteld wordt de waarde van de kasstroom genererende eenheid vastgesteld. De boekwaarde van het actief wordt verlaagd en dit verlies wordt verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Vorraad

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid, waarbij de beperking door het bestuur is aangebracht. De aard van de bestemmingsreserves wordt later toegelicht.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend metagio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Ontvangen investeringsbijdragen worden verantwoord als langlopende schuld, deze valt vrij gelijk aan de gerelateerde afschrijvingslasten.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd.

Resultaatbestemming

Indien aan bestemmingsreserve(s) respectievelijk bestemmingsfonds(en) wordt gedoteerd dan wel daaruit wordt geput wordt deze mutatie op de volgende wijze verwerkt: het saldo van de staat van baten en lasten wordt bepaald inclusief het overschot of tekort dat is ontstaan uit hoofde van de baten en lasten met een bijzondere bestemming. Onder de staat van baten en lasten wordt vervolgens een specificatie opgenomen van de verwerking van dit saldo in de onderscheiden posten van het eigen vermogen.

3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Subsidies

In overeenstemming met RJ 274 – Overheidssubsidies worden subsidies en andere vormen van overheidssteun verwerkt zodra er een redelijke zekerheid is dat de stichting aan de gestelde voorwaarden voldoet en de subsidie of faciliteit daadwerkelijk zal verkrijgen. Indien ze in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen onder de kortlopende schulden als 'vooruitontvangen subsidies'.

Kosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Kostentoerekening aan activiteiten

De jaarlijkse huurlasten van het pand aan de Sint Jobsweg 3 worden voor een deel toe berekend aan de activiteitenlasten. De beide zalen en de studio's beslaan 42% van het pand en worden uitsluitend voor activiteiten gebruikt. Om deze reden wordt 42% van de kale huur intern doorbelast aan de activiteitenlasten.

Overlopende producties

Overlopende producties zijn producties die nog spelen in volgende jaren. Het saldo betreft de gerealiseerde productiekosten en opbrengsten en indien van toepassing de reeds voorziene tekorten/verliezen. Indien het totaal van de overlopende producties een debetsaldo vertoont, wordt deze gepresenteerd onder de vlottende activa. Indien het totaal van de overlopende producties een creditsaldo vertoont, wordt het totaalsaldo als creditsaldo vertoont. Na voltooiing/afronding van de productie, worden de opbrengsten en kosten in de staat van baten en lasten verantwoord. Deze wijze van verantwoording van de overlopende producties vindt plaats vanwege de onzekerheid die met het tussentijds bepalen van de resultaten van producties samenhangt en vanwege interne sturingsdoeleinden.

4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

ACTIVA

I Materiële vaste activa

Verloop materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	Gebouwen en verbouwing	Inventaris en ICT	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari	390.457	431.343	106.240	928.039
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari	-262.368	-397.421	-38.424	-698.213
Boekwaarde per 1 januari	128.088	33.922	67.816	229.827
Investeringsen 2024			39.879	39.879
Afschrijvingen	-34.917	-20.803	-21.042	-76.762
Mutaties	-34.917	-20.803	18.837	-36.883
Aanschafwaarde per 31 december	390.457	431.343	146.118	967.918
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-297.286	-418.223	-59.465	-774.974
Boekwaarde per 31 december	93.171	13.120	86.653	192.944

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd: Gebouw en verbouwing 10%. Inventaris en ICT 20-33%. Andere vaste bedrijfsmiddelen 20%.

4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

2024

2023

Vlottende activa

II Voorraden

Voorraad	3.670	5.961
Totaal voorraden	3.670	5.961

III Vorderingen

Debiteuren

Debiteuren	75.812	112.049
Totaal debiteuren	75.812	112.049

Te ontvangen subsidies

ELJA Foundation		505
Fonds 21	185.000	185.000
Fonds voor Cultuur Participatie		4.000
FPK		1.425
KCR	35.000	
Stichting de Versterking		10.000
Totaal te ontvangen subsidie	220.000	200.930

Te vorderen belastingen en premies sociale verzekeringen

Omzetbelasting	59.577	58.805
Totaal te vorderen belastingen en sociale verzekeringen	59.577	58.805

4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

2024

2023

<u>Overige vorderingen</u>		
Openstaande werkvoorschotten	1.200	2.150
Vooruitbetaalde kosten	49.447	33.927
Nog te ontvangen bedragen	29.127	14.630
Borgsommen	4.620	4.620
Tegoeden		-3.567
Totaal overige vorderingen	84.394	51.761
Totaal vorderingen	439.783	423.545

IV Liquide middelen

Kas	1.972	1.827
Bank	719.542	872.937
Totaal liquide middelen	721.514	874.765

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting

4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

2024

2023

PASSIVA

Eigen vermogen

V Algemene reserve

Algemene reserve saldo per 1 januari	429.131	411.389
Uit resultaatbestemming	-42.994	17.743
Algemene reserve saldo per 31 december	386.137	429.131

VI Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve verbouwing saldo per 1 januari	186.094	210.016
Uit resultaatbestemming	-21.672	-23.922
Bestemmingsreserve verbouwing saldo per 31 december	164.422	186.094

Aan deze bestemmingsreserve zijn de in 2024 gemaakte afschrijvingskosten m.b.t. verbouwing en inrichting van het pand onttrokken.

Bestemmingsreserve corona OCW saldo per 1 januari		175.000
Uit resultaatbestemming		-175.000
Bestemmingsreserve corona OCW saldo per 31 december		

Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling saldo per 1 januari	185.923	75.000
Uit resultaatbestemming	-85.923	
Mutatie		110.923
Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling saldo per 31 december	100.000	185.923

In 2024 is aan deze bestemmingsreserve €104.324 onttrokken voor gemaakte kosten m.b.t. organisatieontwikkeling. Tevens is er €18.401 gedoteerd.

Totaal bestemmingsreserves	264.422	372.017
Totaal eigen vermogen	650.559	801.148

4 Toelichting op de balans per 31 december 2024**2024****2023****VII Langlopende schulden**

Investeringssubsidie saldo per 1 januari	19.752	22.751
Mutatie	-2.999	-2.999
Investeringssubsidie saldo per 31 december	16.753	19.752
Totaal langlopende schulden	16.753	19.752

VIII Kortlopende schuldenSchulden aan leveranciers

Crediteuren	130.326	192.528
Totaal schulden aan leveranciers	130.326	192.528

Af te dragen belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonbelasting	70.894	73.052
Pensioenpremies	103.070	90.361
Overige premies	6.135	491
Totaal af te dragen belastingen en sociale verzekeringen	180.099	163.904

Overige kortlopende schulden

Te betalen kosten	134.863	88.446
Te betalen vakantiegeld en overige salariskosten	100.044	87.445
Vooruitontvangen bedragen	88.973	104.433
Vooruitontvangen subsidies	38.913	18.575
Uitgegeven waardebonnen en vouchers	17.088	7.367
Overig kortlopende schulden	292	50.499
Totaal overige kortlopende schulden	380.173	356.764
Totaal kortlopende schulden	690.598	713.197

4 Toelichting op de balans per 31 december 2024

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichting

Met de gemeente Rotterdam is een huurcontract afgesloten tot en met 31 december 2024. De huur bedroeg tot 1 december 2014 € 14.453 per maand. In 2015 is er in opdracht van de Gemeente Rotterdam een verbouwing uitgevoerd. De totale stichtingskosten van deze verbouwing bedroegen € 1.162.640. In januari 2015 is een allonge op de huurovereenkomst getekend, waarbij een nieuwe huurprijs werd vastgesteld op €20.749 per maand. De huur wordt jaarlijks geïndexeerd. De huur bedroeg €23.644 in het eerste halfjaar van 2024 en €24.153 in het tweede halfjaar van 2024. Deze huur geldt ook per 1 januari 2025.

Subsidie

In de jaren 2021-2024 ontvangt Maas theater en dans een jaarlijkse subsidie van gemeente Rotterdam in het kader van het Cultuurplan. Voor het jaar 2024 is een beschikking ontvangen voor een jaarlijkse subsidie € 2.059.500 (inclusief 7.61% accres) maximaal. In het kader van de landelijke culturele basisinfrastructuur 2021-2024 ontvangt Maas theater en dans een subsidie van € 1.570.020 (indexering 2024) per jaar van het ministerie van OCW.

5 Toelichting op de exploitatierekening over 2024

2024

Begroting
Gemeente
Rotterdam

2023

BATEN			
Eigen inkomsten			
1 Publieksinkomsten binnenland (2+3+4+5):	567.171	701.730	453.012
2 Recette/kaartverkoop	132.757	145.500	139.658
3 Uitkoop	324.326	361.750	196.155
4 Partage		93.280	2.258
5 Overige publieksinkomsten	110.088	101.200	114.942
6 Publieksinkomsten buitenland	91.341	20.000	158.094
7 Totaal Publieksinkomsten (1+6)	658.512	721.730	611.107
9 Vergoedingen coproducent	121.158	245.500	26.550
10 Overige directe inkomsten			
Verhuur zalen	85.174	80.000	88.694
Verkoop bijproducten		500	
Workshops, educatie	151.225	74.000	140.123
Overlopende producties voorgaand boekjaar	50.371		150.541
Overlopende producties huidig boekjaar	2.483		-50.371
Overige	6.860		5.713
Subtotaal overige directe inkomsten	296.113	154.500	334.700
11 Totaal overige directe inkomsten (8+9+10)	417.271	400.000	361.250
12 Totaal Directe inkomsten (7+11)	1.075.784	1.121.730	972.357

5 Toelichting op de exploitatierekening over 2024

	2024	Begroting Gemeente Rotterdam	2023
13 Indirecte inkomsten	35.928		19.925
14 Private middelen - particulieren incl. vriendenverenigingen	6.329	5.000	2.984
16 Private middelen - private fondsen			
Fonds 21 EXTRA	185.000	185.000	185.000
VSBfonds	20.000		
BGL/Stichting DOEN	15.000		
Dioraphte	8.400		
ELJA Foundation	115.892		70.273
Janivo stichting			5.000
De Versterking	20.000		10.000
Zabawas			10.000
Sociaal Fonds Podiumkunsten	13.823	7.500	18.170
Overige private fondsen		178.955	
Subtotaal Private middelen - private fondsen	378.114	371.455	298.444
18 Totale bijdragen uit private middelen (14+15+16+17)	384.443	376.455	301.428
19 Totaal eigen inkomsten (12+13+18)	1.496.155	1.498.185	1.293.710

5 Toelichting op de exploitatierekening over 2024

2024 Begroting Gemeente Rotterdam 2023

Subsidies			
21 Totaal structureel OCW	1.570.020	1.510.000	1.493.421
23 Totaal structureel Gemeente	2.059.500	1.982.000	1.914.000
25 Totale structurele subsidies (21+22+23+24)	3.629.520	3.492.000	3.407.421
26 Incidentele publieke subsidies			
Incidentele subsidie FPK	23.125	20.650	20.964
Incidentele subsidie gemeente Rotterdam	17.999		2.999
Fonds voor Cultuur Participatie	20.150		37.850
KCR KunstPakt	55.000	30.000	50.000
Gemeente Rotterdam Cultuurcoaches	108.198	74.550	74.550
subtotaal incidentele publieke subsidies	224.472	125.200	186.363
27 Totaal subsidies (25+26)	3.853.992	3.617.200	3.593.784

5 Toelichting op de exploitatierekening over 2024

2024

Begroting
Gemeente
Rotterdam

2023

LASTEN			
1. Beheerlasten materieel			
Huisvesting	343.006	446.000	318.985
Bureaunkosten	255.072	166.450	207.688
Afschrijvingen	76.762	92.650	76.318
Voertuigen	13.929	9.250	15.049
Totaal beheerlasten materieel	688.768	714.350	618.041
2. Beheerlasten personeel			
Directie	132.597	134.779	124.716
Administratie/Secretariaat	138.894	157.786	96.707
Financiën	44.239	46.708	38.669
Personeelszaken	67.187	71.937	63.322
Facilitair en beheer	67.843	84.908	62.390
Directieassistent/fondsenwerving	58.621		52.723
Onkosten werknemers	88.119	70.950	113.944
Onkosten werknemers belast	17.705	11.500	17.099
Uitkering UWV en verzekeringen	-19.195		-23.007
Overige personeelskosten	3.836		3.672
Totaal beheerlasten personeel	599.846	578.568	550.236
3. Beheerlasten totaal (1+2)	1.288.614	1.292.918	1.168.277

5 Toelichting op de exploitatierekening over 2024

2024	Begroting Gemeente Rotterdam	2023
------	------------------------------------	------

4. Activiteitenlasten materieel

Decors, kostuums, rekwisieten	64.758	102.750	125.281
Techniek, video, licht, geluid	57.793	54.500	53.575
Huur ruimten	5.120	25.000	
Inrichting locatie		10.000	750
Reis, verblijf, sejours, transport	216.074	164.570	212.965
Coproductiebijdragen en kosten van coproducenten	106.905	210.900	105.025
Overige voorbereidings- en uitvoeringskosten	150.599	215.500	158.871
Randprogrammering	1.824		2.664
Marketingcommunicatie	177.006	206.625	178.886
Educatie	29.571	11.000	27.349
Programmering	131.437	159.500	122.058
Horeca inkoopkosten	39.382	49.500	50.937
Overige kosten horeca	7.102		12.097
Totaal activiteitenlasten materieel	987.568	1.209.845	1.050.457

5 Toelichting op de exploitatierekening over 2024

2024

Begroting
Gemeente
Rotterdam

2023

5. Activiteitenlasten personeel

Artistieke directie	115.088	122.455	110.578
Artistiek team	194.169	106.292	131.919
Creatives, makers	205.382	141.910	246.145
Dansers, acteurs, instrumentalisten	436.890	486.934	568.536
Overig artistiek personeel	268.914	191.840	115.793
Productie medewerkers	355.254	248.176	256.891
Techniek	484.115	477.669	431.357
Marketing	360.831	266.701	302.619
Horeca, kassa en publieksservice	237.978	185.219	216.677
Acquisitie en overige honoraria	59.699	58.840	46.372
Overig ondersteunend personeel	46.732	132.997	53.421
Educatie	463.643	302.189	368.777
Vrijwilligers	6.206		6.110
Totaal activiteitenlasten personeel	3.234.901	2.721.221	2.855.195
6. Activiteitenlasten totaal (4+5)	4.222.469	3.931.066	3.905.652

Werkzame personen	Huidig boekjaar			Vorig boekjaar		
	aantal pers.	fte/uren	€	aantal pers.	fte/uren	€
Uren werkweek fte		38			38	
Werknemers in vaste dienst (onbepaalde tijd)	35	26,61	1.991.627	37	28,38	1.918.159
Werknemers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)	70	13,92	883.450	77	11,76	653.448
Ingehuurde zelfstandigen / freelancers	119	18.792	842.825	142	15.331	698.919
Overige werkzame personen						
Stagiair(e)s	17	4,15	19.883	23	5,31	23.690
Vrijwilligers	32	0,77		29	0,65	

6 WNT 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Naam	R. Geerlings	B. Stokvis	M. Merkx
Functiegegevens			
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Omvang dienstverband (FTE)	1	1	
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja	ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	90.475	110.553	
Beloning betaalbaar op termijn	11.720	14.208	
Subtotaal	102.195	124.761	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag			
Totale bezoldiging	102.195	124.761	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan			
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling			
Gegevens 2023			
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (FTE)	1	1	0.85
Dienstbetrekking (ja/nee)	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	86.788	99.049	75.185
Beloning betaalbaar op termijn	11.349	13.263	6.031
Subtotaal	98.137	112.312	81.216
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000	187.000
Bezoldiging	98.137	112.312	81.216

7 WNT 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Naam

Functiegegevens

W. Voordendag

Kalenderjaar **2024**

Periode functievervulling in het kalenderjaar
(aanvang – einde) 01/11 - 31/12

Aantal kalendermaanden functievervulling in het
kalenderjaar 2

Omvang van het dienstverband in uren per
kalenderjaar 192

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum

Maximum uurtarief in het kalenderjaar 221

Maxima op basis van de normbedragen per maand 61.600

Individueel toepasselijke maximum gehele periode
kalendermaand 1 t/m 12 42.432

Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)

Werkelijk uurtarief lager dan het maximum
uurtarief?

Bezoldiging in de betreffende periode 19.200

Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12 19.200

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet
terugontvangen bedrag

Bezoldiging 19.200

Het bedrag van de overschrijding en de reden
waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde
betaling

8 WNT 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € of minder

Naam topfunctionaris	Functie	Functie periode (indien niet heel jaar)
Cobi van Beek	Voorzitter	
Ali Bouchrit	Lid	1/1 - 9/12
Fred Wartna	Lid	
Karima Belhaj	Lid	
Harry Kotey	Lid	
Lodewijk Reijs	Lid	
Ayla Schneiders	Lid	
Stan van Oppen	Lid	9/12 - 31/12

Ondertekening directie en raad van toezicht

Rotterdam, 17 maart 2025

W.K. Voordendag

R.P.H. Geerlings

J. van Beek

S.P.R.M. van Oppen

A.M. Schneiders

Y. Demirci

L.W. Reijs

H.A. Kotey

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Aan: Stichting Maas theater en dans
Sint-Jobsweg 3
3024 EH ROTTERDAM

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Maas theater en dans te Rotterdam, gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Maas theater en dans per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de met de RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven (verder RJ 640) en het Handboek Verantwoording Cultuursubsidies Instellingen 2021-2024;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024;
- is de in de jaarrekening opgenomen verantwoording Wet Normering Topinkomens in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de exploitatierekening over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis van ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Regeling Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Berghout Accountants B.V.

1e Barendrechtseweg 76

2992 XC Barendrecht

T +31(0)10 286 19 50

E info@berghoutmas.nl

W berghoutmas.nl

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Maas theater en dans zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 640 en het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ 640, de Nederlandse Standaard 720 en het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ 640 en het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 640, het Handboek verantwoording cultuursubsidies Instellingen 2021-2024 alsmede in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de WNT 2024.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de entiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de entiteit te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en het Controleprotocol WNT 2024.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de entiteit haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barendrecht, 17 maart 2025

Berghout Accountants B.V.

w.g. Drs. F.J. van der Noll RA RV